

Inhoud

Inleiding

1. Cannabis als de meest controversiële plant ter wereld	9
1.1 Producten, uitwerking en gebruik van de plant in hedendaagse maatschappij	9
1.2 Effecten en misbruik van de drug	12
1.3 Medisch gebruik	13
1.4 Gevolgen van het gebruik en opinies van deskundigen	16
1.5 Samenvatting van voordelen en nadelen van het gebruik	20
2. Nederland – een ideaal symbool van tolerantie?	21
2.1 De wet en regels	21
2.1.1 De Opiumwet en het Opportuniteitsbeginsel	22
2.1.2 Medicinale cannabis in Nederland	25
2.2 Actuele situatie rondom coffeeshops	27
2.2.1 De criteria en werking in de praktijk	27
2.2.2 Het rookverbod in coffeeshops en reacties daarop	33
2.3 Evaluatie van huidige softdrugsbeleid	35
3. Tsjechië – kleine stappen tot een groter begrip van deze problematiek	38
3.1 De huidige situatie en verandering in de wet sinds 2008	38
3.1.1 De wet	39
3.1.2 Aanpak van medicinale cannabis in Tsjechië	42
3.1.3 Problematisch rechtssysteem en bekende recentelijke rechtszaken	46
3.2 Grote evenementen ter bevordering van legalisatie van cannabis in de periode van 2008-2010	49
3.3 Opinies van deskundigen over de steeds liberalere aanpak van softdrugs	52

4. Het praktische deel en onderzoek	56
4.1 Interviews met lokale politici van regeringspartijen en mensen die zich met deze problematiek bezighouden	56
5. Vergelijking van het Nederlandse en Tsjechische softdrugsbeleid met de aanpak van de Europese Unie	66
Conclusie	68
Resumé in het Tsjechisch	70
Abstract in het Engels	74
Anotatie	78
Register van literatuur	80
Bijlage	83

Inleiding

Legalisatie van softdrugs – als we naar de titels van kranten of tijdschriften en de inhoud van pagina's en discussies op het internet kijken, behoren deze drie woorden in de huidige maatschappij bijna tot het dagelijkse leven.

Deze problematiek is heel breed en gecompliceerd en misschien was dat één van de redenen waarom ik nog een keer mijn aandacht op dit thema in mijn Master scriptie wil richten. Het is steeds meer actueel en omdat cannabis min of meer verboden is en maatschappelijk niet door iedereen aanvaard wordt, kan het de nodige opschudding veroorzaken.

Twee jaar geleden, toen ik mijn bachelorscriptie aan het schrijven was, heb ik bijna geen voorstelling gehad van hoeveel verschillende opinies wat betreft legalisatie van cannabis er zijn. Ik heb de mogelijkheid gekregen om naar de voordelen en natuurlijk ook nadelen van deze controversiële plant te kijken, om niet alleen de Nederlandse wet, regels, drugsbeleid en hun beroemde unieke coffeeshops te begrijpen of om de situatie omtrent de poging van legalisatie in België en in ons land te beoordelen.

Maar het meest interessante deel was zonder twijfel een enquête die ik in België en de Tsjechische republiek meestal onder jongeren heb uitgevoerd. Ik heb de mensen op straat een paar vragen gesteld en daarna ben ik tot een conclusie proberen te komen. Door middel van dit deel kon ik de feiten van bronnen met reële mensen vergelijken en alhoewel het aantal respondenten niet zo groot was, kon ik vaststellen of de opinies van vakkundigen met het publiek corresponderen.

In deze scriptie wou ik graag mijn kennis en ervaringen van mijn vorige werk benutten, maar ook verdiepen. Ik zal mijn best doen om bij de vastgestelde feiten aan te sluiten en nieuwe precieze informatie te vinden, bijvoorbeeld hoeveel de huidige situatie is veranderd zowel globaal als in landen die ik nader heb bestudeerd.

Dit werk wil ik echter meer praktisch concipiëren. Ik ga met enquêtes, of beter gezegd interviews, verder gaan omdat ik dit zoals ik boven geschreven heb, het meest interessant vond. In de loop van het schrijven plan ik enkele deskundigen zoals bijvoorbeeld docenten, journalisten, artsen, politici of vertegenwoordigers uit de

belangrijkste organisaties die voor of tegen zijn aan te spreken. Als het mogelijk is, wil ik graag antwoorden vinden op actuele vragen die de maatschappij bewegen. Om een voorstelling daarvan te maken is het bijvoorbeeld nodig de kwestie van medicinale marihuana en belastingen van eventuele legalisering die de economie kunnen helpen te bestuderen. Wat zou deze stap met criminaliteit doen? Zou het ervoor zorgen dat de criminele organisaties cannabis niet meer als „cash cow“ zouden kunnen gebruiken? Vanzelfsprekend blijft er ook het probleem met preventie van cannabismisbruik en het beschermen van de volksgezondheid.

Dus is het nu eindelijk tijd om de oorlog tegen cannabis te stoppen of niet? Veroorzaakt deze oorlog tegen softdrugs vandaag de dag onzinnige en serieuze problemen die mensen zouden kunnen voorkomen? Is het cannabisverbod een maatschappelijke en politieke vergissing dat geen probleem heeft opgelost of zouden de regels en de strijd tegen softdrugs nog strikter moeten zijn? Zullen de discussies van deskundigen, met name politici, tenslotte het enige juiste standpunt brengen?

De scriptie wordt in vier hoofdstukken ingedeeld. In het eerste hoofdstuk ga ik de nadruk op het belang van de hennepplant in de hedendaagse maatschappij leggen. Ik richt mijn aandacht vooral op het industrieel kweken, belangrijke firma's die op dit gebied werken en producten die mensen van deze plant kunnen krijgen. Verder geef ik een korte inleiding tot het medisch gebruik en aan de andere kant tot het misbruik van de drug. Ik probeer vast te stellen, wat de deskundigen denken over de vaak gestelde vragen zoals de mogelijkheid van verslaving aan de drug en gevolgen van het gebruik op de menselijke gezondheid.

In het tweede hoofdstuk beschrijf ik de huidige situatie wat betreft de wet en coffeeshops in Nederland waar de poging om het vaak bekritiseerde liberale drugsbeleid te veranderen, zichtbaar is. Ik geef informatie over het systeem van het gebruik van medicinale cannabis voor de patiënten dat al meer dan zeven jaar succesvol is.

Het derde hoofdstuk is gewijd aan de toelichting van de situatie in de Tsjechische republiek, vooral voor de actuele wetsverandering en de daarmee verbonden vaak heftige reacties daarop. Ik bekijk de Tsjechische aanpak van medisch gebruik van cannabis die in vergelijking met Nederland nog niet aanvaard is. Ik maak gewag van de

grote evenementen van organisaties die naar legalisatie streven en het gebruik van cannabis bevorderen.

In het vierde hoofdstuk ga ik mijn eigen onderzoek doen. Ik ben van plan gesprekken met deskundigen, die zich betreffende deze problematiek zakelijk kunnen uitdrukken, te voeren om de kijk op de problematiek omtrent cannabis te verschaffen.

Het laatste hoofdstuk vergelijkt de situatie in beide landen met de aanpak van de Europese Unie.

1. Cannabis als de meest controversiële plant ter wereld

Waarom trekt deze plant eigenlijk zo veel aandacht? In dit hoofdstuk hou ik me bezig met het zoeken van een antwoord op deze vraag.

Vanuit het botanische gezichtspunt is hennep bekend onder de namen Cannabis sativa, Cannabis indica en Cannabis ruderalis als een eenjarige plant die tot 4 m kan meten. Het behoort tot de oudste cultuurplanten in de wereld - de eerste vermelding kan men rond het jaar 2800 voor Chr. vinden, namelijk uit China. Voorouders hebben de planten tegen verschillende gezondheidsproblemen gebruikt, van behandeling van wonden en een geneesmiddel voor algemene huidirritaties tot een middel dat mensen met tetanus of cholera heeft geholpen.

1.1 Producten, uitwerking en gebruik van de plant in hedendaagse maatschappij

Hennep werd ook al eeuwen over de hele wereld verbouwd vanwege de bijzonder sterke en lange vezels in de stam en takken. Tijdens de Gouden Eeuw in Nederland bijvoorbeeld was het naast hout het belangrijkste onderdeel voor scheepsbouw. Ook vandaag de dag wordt hennep touw in de landbouw en scheepsbouw gebruikt.

Één van de redenen waarom het zo populair is, kan het feit zijn dat het minder milieubelastend en niet zo duur als andere materialen en processen is. De hennepvezels zelf gebruikt men nu voor productie van speciale papiersoorten en in zijn ruwe vorm als bodembedekking voor dierenhokken.

Hempflax

Als een voorbeeld van hennepverwerkende fabrieken kan ik het Nederlandse HempFlax noemen dat in 1993 door Ben Donkers werd opgericht met de ambitie om milieuvriendelijke en economische handel te drijven en om traditioneel gewas weer naar Nederland en vervolgens in de andere landen in te voeren.

De onderneming bevindt zich in het dorp Oude Pekela in de provincie Groningen. In de wijde omgeving worden hennepplanten geteeld en daarna verwerkt in de gespecialiseerde fabrieken. In het begin hebben ze problemen gehad, want er waren

bijna geen oogst- en bewerkingsmachines die aan de eisen zouden hebben voldaan. Ze hebben tot nu toe veel aandacht aan de ontwikkeling van machines geschonken en ze zijn nog steeds bezig met het onderzoek van nieuwe technieken omdat hennep zeer speciale eisen aan het oogsten en planten stelt.

Wat betreft de oogst heeft Hempflax tot op de dag van vandaag honderden hectaren hennep verwerkt. Naast het industriële gebruik dat ik boven heb beschreven dienen hun vezels in de automobiellindustrie om onderdelen (bijv. deurpanelen) te vervaardigen. Hun klanten zijn onder anderen BMW of Opel. Één van de nieuwste berichten op het internet was dit jaar een elektrische scooter waarin hennepvezels uit Hempflax werden gebruikt. Het grootste en belangrijkste voordeel van zo'n scooter is het feit dat het veel lichter en veel sterker is in vergelijking met de huidige scooterontwerpen en vooral de carrosserie is zo sterk dat het na een val of valpartij onbeschadigd zou blijven. Een ander vermeldenswaardig product van Hempflax, deze keer uit het bouwmaterialengebied, is isolatie, die als alternatief voor steenwol of glaswol dient. De missie van bedrijven zoals Hempflax is om de mens betaalbare, duurzame en natuurlijke henneproducten te leveren die tegelijkertijd milieuvriendelijk zijn. Het is logisch en heel eenvoudig wanneer men deze regels leest, maar misschien is het eigenlijk tijd om deze producten de kans te geven en zulke ondernemingen te ondersteunen.¹

Industrieel kweken in Tsjechië

In Tsjechië is ook belangstelling voor industriële hennep en de vraag is zelfs groter dan het aanbod. Grote belangstelling hebben namelijk ondernemingen die zich met bouwen, papier of automobielen bezig houden. In Tsjechië bestaan alleen twee kleinere ondernemingen die de nodige accreditatie voor hennepcultuur hebben.

De oorzaak van zo'n klein aantal kunnen we misschien zoeken in de loop van de twee afgelopen jaren toen de kredietcrisis en de lage prijzen van henneproducten deze ondernemingen hebben beïnvloed. Drie jaar geleden heeft men hennep in Tsjechië op meer dan 1500 ha gekweekt. Dit jaar blijft slechts ongeveer 170 ha over, maar er lijken nu betere tijden aan te breken.

¹ www.hempflax.com

De kwekers en bewerkers zouden volgens de president van de Agrarische kamer² Jan Veleba subsidies van de EU uit het Programma van plattelandsontwikkeling mogen benutten. Omdat in Tsjechië voldoende capaciteit voor het plantverwerken ontbreekt, moeten ondernemers die met hennep willen werken deze grondstof importeren. Bijvoorbeeld Cannabest uit Břeclav verwerkt jaarlijks ongeveer 1000 ton vezels voor isolaties in ecologische huizen, de onderneming Borges gebruikt vezels in de automobiellindustrie en tot slot produceert de firma Hemp Production CZ naast een breed scala levensmiddelen uit hennep met inbegrip van bier of thee ook cosmetica zoals zalven, zeep of huidcrèmes.

De potentiële kwekers moeten echter strikte regels volgen, want in de Tsjechische republiek is het zaaien van alleen een paar plantensoorten toegestaan en vooral moeten de planten minder dan 0,3 % THC³ bevatten.

Wat betreft de situatie in de EU, heeft de oppervlakte van hennepcultuur vorig jaar 14 544 ha bereikt. De grootste producent is al geruime tijd Frankrijk gevolgd door Nederland, Polen, Duitsland en Groot-Brittannië. Tsjechië wordt op de vijfde plaats in de hele EU gezet.⁴

Als we over textielindustrie spreken, behoort hennep tot de belangrijkste materialen naast katoen en linnen. Het is ook mogelijk tegenwoordig een paar ondernemingen over de hele wereld te vinden die kleding van hennep maken en verkopen.

Het volgende gebied waarop men hennep, of beter gezegd hennepdelen, kan gebruiken en verwerken is de voedselindustrie. Bladeren kunnen voor thee gebruikt worden of soms in zalven bijgemengd worden. Misschien het meest waardevolle deel van de plant is het hennepzaad. Het is eetbaar en bovendien bevat het essentiële vetzuren die nodig en gunstig voor ons lichaam zijn, omdat ze bijvoorbeeld het cholesterolgehalte helpen te reguleren. Dat wil zeggen, helpen om het risico op ernstige ziektes te verminderen.

² De organisatie die het merendeel van fysieke- en rechtspersonen uit het gebied van landbouw, bosbouw of levensmiddelenindustrie verenigt. Het ondersteunt de ondernemingsactiviteiten en beschermt de rechten van hun leden.

³ THC = tetrahydrocannabinol – de psychoactieve stof in marihuana

⁴ <http://www.denik.cz/ekonomika/o-technicke-konopi-maji-firmy-zajem20100920.html>

Verder worden de zaden door vissers als aas voor vissen of als vogelvoer en veevoeder gebruikt.

Interessant is het feit dat in sommige landen de hennepextracten in bier, frisdranken of siropen worden verwerkt. Henneparoma is gelijk aan hop die gewoonlijk in bier voorkomt.

1.2 Effecten en misbruik van de drug

Naast hennep die voor industriële doelen wordt geteeld en bijna geen geneeskrachtige en psychoactieve effecten heeft, bestaan er ook soorten cannabis die als drug worden gebruikt.

Cannabisproducten (zoals marihuana en hasj, wat de tot plakken of soms blokken geperste hars van de plant is) worden meestal gerookt waartoe mensen verschillende soorten pijpen gebruiken of ze draaien cannabis in een sigaret. Vooral voor niet-rokers in Nederland zijn speciale koekjes onder de naam spacecakes bekend, waarin cannabis is meegebakken.

Wat de werkzame stoffen betreft, bevatten alle delen van de plant cannabinoïden, maar de hoogste concentraties bevinden zich in bloeiwijzen van de vrouwelijke planten. De stof, die het meest verantwoordelijk voor de psychische werking is, wordt tetrahydrocannabinol genoemd. Het is meer bekend onder de afkorting THC.

De concentratie van deze actieve stof kan in de cannabisproducten sterk variëren waarbij hasj een hogere concentratie dan marihuana heeft. Pure hasj-olie bevat gewoonlijk tot 80 % THC.⁵

Het lichaam breekt THC in enkele dagen af, maar in sommige gevallen kan het een paar weken duren. Het is echter mogelijk om de sporen van cannabis in het lichaam tot een maand te vinden maar het hangt van de persoon, de wijze, frequentie van het gebruik en gehalte van THC in een dosis af. De aanwezigheid van cannabis kan men tegenwoordig

⁵ P.Cuijpers: Cannabis

zonder problemen via snelle drugtests bewijzen, die bijvoorbeeld de politie steeds vaker bij bestuurders gebruikt om vast te stellen of ze niet onder invloed zijn.

Tot de algemene lichamelijke effecten behoren verslapping van de spieren, versnelling van de hartslag, gevoelens van warmte of koude, voornamelijk in de handen en voeten of een gevoel van een droge mond.

Psychologisch gezien komt de piek van de effecten na het roken direct na een paar seconden en het duurt gemiddeld tussen dertig en zestig minuten. Na het gebruik via de darmen is het hele proces langzamer en het grootste deel wordt meteen in de lever afgebroken voordat het de bloedcirculatie bereikt. Het effect is in dit geval afhankelijk van het feit of men pas gegeten heeft of van de hoeveelheid vet in het eten. Typische effecten zijn gevoelens van milde euforie, kalmte en rust of zorgeloosheid, veranderd gevoel van tijd en ruimte, vaak veroorzaakt het een behoefte aan eten.

Er treden eveneens negatieve effecten op zoals de veranderde waarneming op die gevoelens van paniek of verwarring kan oproepen. Cannabis heeft invloed op zowel motoriek en de beweeglijkheid als ook het seksuele leven. Hoge hoeveelheden hebben een slecht effect op het libido, terwijl lage doses een verhoogd genot kunnen veroorzaken.

1.3 Medisch gebruik

Vandaag de dag is mogelijk om in sommige landen in de apotheken cannabis legaal en op voorschrift voor medisch gebruik te kopen. Deze cannabis is van farmaceutische kwaliteit en voldoet aan de hoogste eisen.

Cannabis kan bij een aantal ziektes de patiënten helpen en hun klachten en pijnen verminderen. Als we medicinale cannabis met gewone cannabis vergelijken, stellen we vast, dat het enkele pluspunten heeft. De cannabis uit de apotheken heeft altijd dezelfde sterkte en samenstelling, bovendien zijn er geen verontreinigingen.

Dat is dus heel belangrijk voor patiënten die met een ziekte kampen en die nooit kunnen weten wat in de cannabis uit coffeeshops zit, gezien het feit dat de sterkte van cannabis daar kan variëren. Ze hebben daarom de zekerheid dat ze overal, niet alleen in hun eigen

apotheek, die ze goed kennen, dezelfde kwaliteit en uitleg of advies, indien ze vragen bijvoorbeeld over dosering of bijwerkingen hebben, krijgen.

Medicinale cannabis is in Nederland verkrijgbaar in potjes van 5 gram. Ik zal de wettelijke situatie in het hoofdstuk over het Nederlandse drugsbeleid nader beschrijven. Maar in het algemeen zet de patiënt er thee van of ademt het in met behulp van een speciaal verdampingsapparaat en volgt de dosering van zijn arts of advies van de apotheker.

Het roken wordt afgeraden, want het is niet goed voor de gezondheid. Warme of koude thee drinken de patiënten 's avonds, meestal 1 kop per dag, in sommige gevallen kunnen ze een kop meer nemen. De thee bereikt de maximale werking na twee tot drie uur en houdt vier tot acht uur aan.

Voor het inademen hebben ze een speciaal verdampingsapparaat nodig dat ze via de apotheek of de Stichting NCSM⁶ kunnen verkrijgen. Ze moeten één of twee keer per dag enkele trekjes uit het verdampingsapparaat inademen, maar het is nodig om een tussentijd van gemiddeld 10 minuten tussen twee trekjes aan te houden. De inademing bereikt na 15 minuten het maximum en houdt drie tot vier uur aan.⁷

Er bestaan nu drie varianten van het geneesmiddel, bekend onder de namen Bedrocan, Bedrobinol en Bediol. De laatste genoemde is in de vorm van granulaat verkrijgbaar. Alle drie bevatten verschillende gehalten van werkzame stoffen, namelijk dronabinol (THC) en cannabidiol (CBD), dus het verschilt van patiënt tot patiënt welke soort het best kan vallen.

Medicinale cannabis wordt in Duitsland toegestaan, patiënten kennen het geneesmiddel onder de naam Dronabinol, wat een synthetische variant is.

In de Verenigde Staten kan medische cannabis mensen legaal helpen al in 14 staten, waaronder New Jersey, Alaska, Californië, Colorado, Hawaï, Maine, Michigan,

⁶ Nederlandse associatie voor legale cannabis en haar stoffen als medicatie

⁷

http://www.apotheek.nl/Medische_informatie/Medicijnen/Medicijnen/Aandoeningen/Thema_s/Medicinale_cannabis.aspx?mId=10702&rId=41

Montana, Nevada, Nieuw Mexico, Oregon, Rhode Island, Vermont en Washington. In Californië zal dit jaar worden besloten over de legalisatie waarvan nu 44 % Amerikanen voorstander zijn.⁸

Volgens sommige politici zou deze stap ook het begrotingstekort helpen verlagen. Met het begin van de kredietcrisis strijdt deze staat met de hoogste bevolkingsdichtheid tegen het bankroet. De voorstanders van legalisatie zien daarin een goede mogelijkheid om zich uit deze slechte financiële situatie te werken. Ze willen complete legalisatie van cannabis want de steden zouden daarna zelf de hoogte van de belasting kunnen bepalen.

Wat de rest van de wereld betreft, wordt cannabis ook bijvoorbeeld in Canada, Oostenrijk en Zwitserland als geneesmiddel toegestaan.

Artsen schrijven cannabis voor indien de patiënten alles al geprobeerd hebben, de gewone geneesmiddelen niet goed werken of vele bijwerkingen hebben.

Zoals eerder geschreven, kan het gebruik van medicinale cannabis bij bepaalde klachten helpen, onder andere bij langdurige pijn waar de oorzaak in het zenuwstelsel zit, bij pijn en spierkrampen, misselijkheid of verminderde eetlust, vermagering en verzwakking als gevolg van kanker en AIDS, het gaat de tics bij het syndroom van Gilles de la Tourette tegen, dat betekent plotselinge bewegingen of uitspraken die niet tegen te houden zijn en die steeds weer terugkomen. Vaak verbetert cannabis de kwaliteit van slaap dus helpt het mensen met slaapproblemen.

Vandaag de dag zijn er nog steeds verschillen in de kennis over medicinale cannabis bij verschillende ziekten, maar voor misselijkheid en braken, geassocieerd met kankerchemotherapie, anorexia en andere moeilijkheden bij patiënten met HIV en AIDS, chronische, vooral neuropatische pijn, spasticiteit bij multiple sclerose en ruggemergschade zijn er sterke bewijzen van de voordelen.

Voor veel andere indicaties zoals epilepsie, jeuk en depressie zijn er minder gegevens beschikbaar.

⁸ <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/199954-obama-je-proti-legalizaci-marihuany.html>;
<http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/188938-americky-stat-new-jersey-schvalil-lekarske-pouzivani-marihuany.html>

Meer dan dertig jaar geleden heeft een systematisch onderzoek naar de effecten bij gezonde cannabisgebruikers ontdekt dat cannabis de intraoculaire druk verlaagt. Daarna werden studies bij gezonde personen en bij glaucomapatiënten met cannabis en met zoals de natuurlijke als ook synthetische cannabinoïden verricht.

Er is gebleken dat cannabis de oogboldruk met 25 % tot 30 % verlaagt, soms tot 50 %. Sommige niet-psychootrope cannabinoïden en in bepaalde mate andere bestanddelen dan cannabinoïden, veroorzaken mogelijk ook een verlaging van de oogboldruk.

Verder is er een onderzoek met betrekking tot epilepsie gehouden. De studies met dieren leveren het bewijs van de anti-epileptische effecten van sommige cannabinoïden en de onderzoekers hebben vastgesteld dat de anti-epileptische werking van phenytoïne en diazepam door THC werd versterkt.

Uit een paar rapporten is gebleken dat patiënten cannabis gebruiken om hun anders oncontroleerbare aanvallen te beheersen. Uit andere onderzoeksresultaten blijkt dat cannabis een belangrijke rol bij de ontweningsverschijnselen kan spelen, namelijk bij verslaving aan benzodiazepines, opiaten en alcohol.

Cannabis kan in dit verband bij de vermindering van fysieke ontweningsverschijnselen en stress helpen die ontstaat als mensen met het gebruik stoppen.⁹

1.4 Gevolgen van het gebruik op gezondheid, opinies van deskundigen

Met betrekking tot de effecten van de drug, biedt zich de volgende vraag aan: bestaan er ernstige gevolgen van langdurig gebruik op de gezondheid? Met langdurig of regelmatig gebruik wordt het dagelijks of bijna dagelijks roken van één of meer stickies bedoeld.

Als we nu alleen blowen in aanmerking nemen, kan er minstens sprake zijn van ademhalingsproblemen of longziektes. Zonder twijfel hetzelfde effect als bij gewone tabak. Symptomen zoals chronische bronchitis, chronische hoest en fluïmen duiken dus heel vaak op. De studies over kanker hebben in dit verband hebben niet hetzelfde resultaat opgeleverd. Sommige studies bevestigen het verband met cannabis, andere

⁹ <http://www.cannabis-med.org/index.php?tpl=page&id=21&lng=nl>

geven het verband niet aan. Logisch is echter het feit dat indien cannabis in een sigaret wordt vermengd, is dat minstens even schadelijk als het roken van pure tabak.

Natuurlijk verhoogt het roken het risico op een hartaanval en hartziekten in het algemeen. Een verhoogde hartslag als gevolg van cannabisgebruik draagt daartoe bij.

Maar is het risico van psychische storingen mogelijk zoals uit sommige resultaten en wetenschappelijke studies is gebleken? En hoe is het met verslaving aan cannabis?

Er werd gedacht dat cannabisgebruik schizofrenie kan uitlokken. Volgens een Zweedse studie bijvoorbeeld, zou het gebruik van cannabis voor de achttiende verjaardag het risico op schizofrenie later in het leven vergroten. Maar niemand heeft dat tot nu toe precies bevestigd of uitgesloten. Het verband van schizofrenie en cannabisgebruik kan toegeschreven worden aan het feit dat mensen met aanleg voor schizofrenie meer geneigd zijn om cannabis te gebruiken.

Iets dergelijks ziet men bijvoorbeeld bij depressie. Hier verklaren sommige wetenschappers en auteurs dat depressieve patiënten soms cannabis als zelfmedicatie gebruiken.

Er wordt wel vermoed dat cannabisgebruik bij mensen die aanleg hebben voor schizofrenie de eerste fase van deze ziekte kan uitlokken. Maar het is niet waarschijnlijk dat cannabis de ziekte veroorzaakt, omdat deze ziektes vaak een genetische oorsprong hebben.

Uit een recente studie van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) in Nederland is gebleken dat ten opzichte van gewone psychische klachten er sprake kan zijn van een connectie tussen cannabis en geestelijke stoornissen. Volgens de onderzoekers hebben cannabisgebruikers twee keer zo vaak een minder goede geestelijke gezondheid als mensen die geen cannabis gebruiken.

In de periode van 2007 tot 2009 hebben ruim 4 % van de mensen van 15 tot 65 jaar cannabis gerookt en een kwart van deze mensen rookt regelmatig of dagelijks. Ruim 28 % van de vrouwen en 20 % van de mannen die zichzelf tot cannabisgebruikers rekenen hebben over hun psychische toestand geklaagd tegenover 14 % van de vrouwen en 10 % van de mannen die niet hebben gerookt. De onderzoekers hebben ook de fysieke

gezondheid bestudeerd maar hier hebben ze bijna geen verschil tussen cannabisgebruikers en mensen die geen cannabis roken gevonden.¹⁰

Verder kunnen de gebruikers soms problemen met de communicatie en een gestoord korte-termijn geheugen hebben en kunnen tot overgevoeligheid en hallucinaties in sommige extreme gevallen leiden. Het effect van een gestoord korte-termijn geheugen kan tot vier uur na het gebruik duren. Anderzijds wordt het lange-termijn geheugen niet beïnvloed door cannabisgebruik. Wat men eerder heeft geleerd, kan men zich zonder problemen herinneren.

Verslaving aan cannabis – een mythe of realiteit?

Verslaving aan cannabis is mogelijk maar manifesteert zich anders dan andere bekende vormen. Bij het cannabisgebruik kunnen we niet spreken van een fysieke vorm van verslaving maar wel over psychische. Typisch voor zo'n afhankelijkheid zijn pogingen om ermee te stoppen of het te verminderen, die vaak mislukken. Het wordt gekenmerkt door nervositeit, rusteloosheid of een gevoel van depressie zoals bij tabak of alcohol. Maar de kans op verslaving is lang niet zo groot als bij alcohol.

Het verslavingsrisico is niet voor elke gebruiker hetzelfde want het heeft eveneens iets te maken met zogenoemde psycho-sociale risicofactoren. Hiertoe behoren onder andere gebrek aan sociale steun van de omgeving, het ontbreken van sociaal perspectief, dat wil zeggen werkloosheid, drugsgebruikende vrienden, labiele psychische- en gemoedstoestand.

Men gaat ervan uit dat psychische problemen zoals depressie het risico verhogen om cannabis als een soort zelfmedicatie te gebruiken. Vaak schuilt het probleem niet zozeer in de werking van de drug, maar meer in de psychische problemen. Daarover heb ik hierboven een gewag gemaakt.

Mensen beschouwen verder de jeugdige leeftijd als een belangrijke risicofactor. Met andere woorden, hoe eerder iemand cannabis rookt, hoe groter de kans op een latere

¹⁰ <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2686/Binnenland/article/detail/1027032/2010/10/04/Meer-psychische-problemen-cannabisgebruikers.dhtml>

verslaving. Noodzakelijk is hier te constateren dat hetzelfde voor alcoholconsumptie en sigaretten geldt.

Het roken van cannabis, vooral in het begin en onder de jongeren, wordt met het socialiseren verbonden. Er kan, zoals de tegenstanders zeggen, een vicieuze cirkel ontstaan. Jongeren willen zich cool gedragen en eruitzien want, zoals men zegt, een verboden vrucht smaakt het lekkerst.

Een ander bekend discussiepunt is de zogenoemde stepping-stone theorie. Die beschouwt cannabis als de allereerste drug waardoor de gebruikers makkelijker met andere drugs experimenteren of op harddrugs overstappen. Tijdens de afgelopen jaren werd van deze theorie min of meer afgestapt, omdat het heel omstreden is. Het constateren dat bijna alle heroïneverslaafden met cannabis zijn begonnen bleek onzin. Net zoiets is het met alcohol – wie whisky drinkt, is ooit met bier of frisdrankjes begonnen en als we het een beetje overdrijven, is men niet direct van limonade op sterke drank overgestapt.

Het is waar dat één feit deze theorie kan bevestigen – mensen die cannabis gebruiken, kunnen in de omgeving zijn waar in het algemeen ook andere drugs worden gebruikt en zeker bestaan er mensen voor wie cannabis de eerste drug was en die daarna op zwaardere stoffen zijn overgestapt. Maar in werkelijkheid schakelt slechts een heel klein deel van cannabisgebruikers over op hardere drugs.

Volgens sommige deskundigen kan langdurig en regelmatig gebruik onder jongeren en op zeer jonge leeftijd tot vroegtijdige schoolverlating leiden. Voor deze uitspraak is echter nog geen sluitende verklaring voorhanden. Mogelijk stimuleren zwakke prestaties op school het gebruik van cannabis, waardoor de schoolprestaties slechter gaan worden. Sommige onderzoekers spreken dan over het amotivatiesyndroom. Dat is geen medische diagnose, het omvat bepaalde gedragskenmerken zoals apathie, interesseverlies of concentratieproblemen. De afname van motivatie die men bij sommige zware gebruikers kan zien, kan echter niet aan rechtstreekse cannabiseffecten worden toegeschreven.

In de laatste jaren hebben onderzoekers proberen te bewijzen of het klopt en of er een connectie bestaat. Tijdens de onderzoeken werd vastgesteld dat proefpersonen, die onder invloed van vrij hoge hoeveelheden cannabis waren in de loop van een paar weken, geen motivatieverlaging van werk of productievermogen vertonen.

1.5 Samenvatting van voordelen en nadelen van het gebruik

De hennepplant blijft zonder twijfel één van de belangrijkste cultuurplanten. Niet alleen voor het industriële gebruik zoals isolatiemateriaal, kleding, cosmetica, papier, automobielen of levensmiddelen, maar ook voor medische doeleinden.

De producten zijn duurzamer en soms meer milieuvriendelijk en goedkoper dan andere varianten. Cannabis kan mensen helpen om hun gezondheidstoestand te verbeteren en dat geldt vooral in die gevallen waar gewone geneesmiddelen niet helpen.

Maar de enige vraag die tot op de dag van vandaag voor vele ruzies heeft gezorgd is als volgt: Is cannabis meer drug of medicijn?

Duizenden mensen gebruiken elke dag genotmiddelen zoals koffie, één of twee glaasjes wijn of bier enzv. De belangrijkste vraag in verband met drugs, zowel legaal als illegaal, ligt echter in het ontstaan van gewenning of daarna verslaving. Waar behoort cannabis dus toe? We kunnen studies vinden die de mogelijkheid van verslaving niet weerleggen. Hier spreekt men min of meer over een soort van psychische verslaving wanneer mensen een gevoel van ontspanning zoeken. Indien men het woord drug in deze context gebruikt, kan het volgens mij nogal serieus klinken.

Cannabis is in het algemeen bekend als een recreatief middel en het belangrijkste feit waarvan we ons bewust moeten zijn, is de fysieke onmogelijkheid om een overdosis cannabis in te nemen. Daarbij is nergens in de wereld één melding van iemand geweest die puur na het gebruik van cannabis is overleden. Natuurlijk wil dat niet zeggen dat de effecten van het misbruik niet serieus en schadelijk zijn dus mensen moeten ze niet onderschatten net zoals bij legale drugs.

2. Nederland – een ideaal symbool van tolerantie?

Toen ik de bronnen omtrent de huidige situatie met coffeeshops en cannabis aan het zoeken was, heb ik een interessant artikel gevonden die heeft gezegd dat Nederland in het buitenland vaak een jongetje dat niet wil deugen wordt genoemd.

Verdient dit land zo'n benaming? Van welke kant men het ook bekijkt, het is duidelijk dat mensen de Nederlandse liberale houding ook voor andere onderwerpen kennen die de conservatieve landen niet graag zien. Naast drugs kunnen we bijvoorbeeld euthanasie, abortus, en niet op de laatste plaats rechten voor homoseksuelen noemen.

2.1 De wet en regels

Het Nederlandse drugsbeleid is op het voorkomen en beperken van de risico's verbonden met het drugsgebruik gericht, met andere woorden "harm reduction". Dit geldt zowel voor een persoon en zijn directe omgeving als ook voor de hele maatschappij.

Het is in overeenstemming met internationale verplichtingen en er bestaan vier belangrijke pijlers – op het terrein van de volksgezondheid zijn er voorlichting, preventie, behandeling, en harm reduction. Een drugsverslaafde persoon wordt niet als een crimineel behandeld, maar als een patiënt die zorg nodig heeft.

De verantwoordelijkheid voor het drugsbeleid wordt over enkele ministeries verdeeld – voor de coördinatie is het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoordelijk, het ministerie van Justitie is belast met de toepassing van het strafrecht en op lokaal bestuur en de inzet van de politie ziet het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toe. In de gemeenten is de verantwoordelijkheid in handen van het zogenoemde driehoeksoverleg van de burgermeester, korpschef van de politie en officier van justitie.

2.1.1 De Opiumwet en het Opportuniteitsbeginsel

De belangrijkste bepalingen ten opzichte van illegale drugs zijn in de Opiumwet vastgelegd. Daarin wordt sinds 1976 onderscheid tussen softdrugs (middelen op lijst II van de Opiumwet) en harddrugs (middelen op lijst I van de Opiumwet) gemaakt. Onder het begrip softdrugs verstaat men drugs waarvan de Nederlandse overheid denkt dat ze een toelaatbaar risico met zich meebrengen. Tot deze groep behoren henneproducten (marihuana en hasj) en verder slaapmiddelen en kalmeringsmiddelen. De andere groep van harddrugs met onaanvaardbare risico's vormen middelen zoals cocaïne, ecstasy, LSD, amfetamine of heroïne.

Sinds 1 december 2008 vallen naast gedroogde paddenstoelen ook verse paddenstoelen onder de Opiumwet, Lijst II. Dat betekent dat paddo's niet meer verkocht mogen worden.

Bezit, handel, verkoop, productie en dergelijke zijn voor alle drugs strafbaar gesteld, alleen voor medische, veterinaire, instructieve of wetenschappelijke doeleinden geldt hier een uitzondering op. Misdrijven tegen de Opiumwet worden zwaar bestraft maar de straffen ten aanzien van softdrugsdelicten zijn milder dan bij harddrugsdelicten. De hoogste opsporingsprioriteit wordt op de import en export van harddrugs gericht.

De politie geeft prioriteit aan de aanpak van grootschalige handel en productie van drugs en kleine dealers of gebruikers worden daarom niet stelselmatig opgespoord. De verkoop van kleine hoeveelheden softdrugs in coffeeshops is strafbaar, maar wordt in de praktijk alleen vervolgd als de coffeeshopeigenaars niet de zogenoemde AHOJ-G criteria¹¹ volgen.

Door zo'n beleid waar de verkoop van cannabis gedoogd wordt en streng tegen de harddrugs wordt opgetreden, worden deze markten uit elkaar getrokken. Daardoor kunnen gebruikers van cannabis beter afgeschermd worden van drugs die veel schadelijker voor hen zijn en het bezit en verkoop van harddrugs harder aangepakt kan worden.

¹¹ AHOJ-G criteria – de afkorting van een aantal voorwaarden die coffeeshops moeten handhaven, het zal precies in het volgende deel uitgelegd worden

Het Opportuniteitsbeginsel

Het Openbaar Ministerie heeft de bevoegdheid om af te zien van vervolging van strafbare feiten als hiermee het algemeen maatschappelijk belang gediend is. De richtlijnen voor vervolging van delicten noemen enkele prioriteiten. Gebruik is volgens de wet niet strafbaar. Strafbare feiten met betrekking tot harddrugs met uitzondering van het gebruik hebben de hoogste prioriteit. Dat betekent vooral grootschalige handel en productie van harddrugs. Strafbare feiten in verband met softdrugs anders dan het gebruik volgen daarna.

Een lage prioriteit hebben de opsporing en vervolging van het bezit van harddrugs voor eigen gebruik, dat is in het algemeen 0,5 gram en ten hoogste 5 gram voor softdrugs. Indien de coffeeshops zich aan de AHOJ-G criteria houden, wordt de verkoop van maximaal 5 gram marihuana of hasj per persoon niet gericht opgespoord.

Hieronder kan men een tabel met strafdifferentiatie zien.¹² Ik heb een soortgelijke tabel in mijn bachelorscriptie aangevoerd en toen ik deze nieuwste versie heb bestudeerd, heb ik vastgesteld dat we een paar verschillen kunnen vinden.

Als we deze cijfers met de vorige tabel vergelijken, stellen we vast dat er zowel bij harddrugs als ook softdrugs hogere boetes voor delicten werden vastgelegd. Om een voorbeeld te geven: de boete ter hoogte van 45 000 euro, die men bijvoorbeeld voor de invoer, uitvoer of vervaardiging en verkoop van softdrugs voor handelsdoeleinden kan krijgen, is naar 74 000 euro gestegen, dat is 64 %. Bij het bezit van meer dan 30 gram softdrugs of bij het bezit van harddrugs voor eigen gebruik is het bedrag van 11 250 euro naar 18 500 euro gestegen. Aan de andere kan blijven de vrijheidsstraffen bij beide categorieën hetzelfde.

Verkoop, vervaardiging en bezit tot 30 gram softdrugs blijft een overtreding. Indien drugs ontdekt worden, worden ze in beslag genomen. Bij kleine hoeveelheden, dat betekent tot vijf gram, wordt er afgezien van vervolging.

¹² http://www.douane.nl/bibliotheek/handboeken/vgem/hvgem_10-03-00-05.html

Bij vijf tot dertig gram wordt de persoon strafrechtelijk vervolgd, afhankelijk van de omstandigheden van het delict. Desondanks kunnen we constateren dat de tendentie om het Nederlandse drugsbeleid strenger te maken, zichtbaar is.

Strafdifferentiatie – strafbare feiten en maximumstraffen

Lijst I (harddrugs)

	<u>Maximumstraf</u>
Binnen / buiten Nederland brengen	12 jaar en/of € 74.000
Schenden voorschrift van de opiumwetontheffing (overtreding)	6 maanden en/of € 18.500
Verkoop, vervoer, vervaardiging	8 jaar en/of € 74.000
Voornemen tot binnen / buiten Nederland brengen, verkoop, vervoer, vervaardiging	6 jaar en/of € 74.000
Vorbereiding van misdrijven	6 jaar en/of € 74.000
Bezit	4 jaar en/of € 74.000
Bezit voor eigen gebruik	1 jaar en/of € 18.500

Lijst II (softdrugs/cannabis)

Binnen / buiten Nederland brengen	4 jaar en/of € 74.000
Schenden voorschrift van de opiumwetontheffing (overtreding)	6 maanden en/of € 18.500
Teelt, verkoop, vervoer, vervaardiging	2 jaar en/of € 18.500
Bedrijfs-/beroepsmatige teelt, verkoop, vervoer, vervaardiging	4 jaar en/of € 74.000
Bezit van meer dan 30 gram	2 jaar en/of € 18.500
Verkoop, vervaardiging, bezit tot 30 gram	1 maand en/of € 3.700

2.1.2 Medicinale cannabis in Nederland

Cannabis voor medisch gebruik werd in Nederland sinds 1 september 2003 door de overheid gelegaliseerd. Het is mogelijk om het op het voorschrift van de dokter in de apotheken te krijgen.

Gedroogde bloemtoppen van de plant helpen patiënten de klachten te verminderen bij verschillende ziekten en de verkoop via apotheken heeft enkele voordelen in vergelijking met die via coffeeshops, zoals ik in het vorige hoofdstuk heb geschreven.

De verkoop is strikt geregeld door een paar voorschriften, de wet en de overheid die ervoor zorgt dat cannabis volgens dezelfde regels wordt verstrekt als die voor andere medicijnen gelden.

In tegenstelling tot de overige geneesmiddelen heeft de Nederlandse overheid het monopolie op de productie en levering van medicinale cannabis met inachtneming van internationale wetgeving.

Cannabis wordt geteeld en geleverd in opdracht van een bureau van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het Bureau Medicinale Cannabis. Deze organisatie garandeert de kwaliteit en voornamelijk dat er geen schadelijke en ongezonde bestanddelen en andere toevoegingen inzitten, onder andere gaat het bijvoorbeeld om zware metalen, schimmels en bacteriën, bestrijdingsmiddelen of de resten van kunstmest.

Medicinale cannabis kan alleen door apotheken verkocht worden en zoals gewone cannabis uit coffeeshops valt het onder de Opiumwet, daarom bestaan er striktere eisen voor een recept in vergelijking met gewone geneesmiddelen. Artsen zullen cannabis voorschrijven indien de gewone medicamenten onvoldoende zijn of vele bijwerkingen hebben en meebrengen. Indien iemand naar het buitenland wil gaan, heeft die persoon een speciale verklaring nodig, die zegt, dat het cannabis voor medisch gebruik is.

Vanzelfsprekend is het feit dat de vergunning om medicinale cannabis te verkopen alleen in de handen van apotheken is.

Zoals in het vorige hoofdstuk werd vermeld, bestaan in Nederland drie varianten met een eigen sterkte op de markt – Bedrocan, Bedrobinol en Bediol. Bediol heeft alleen één

verschil in vorm ten opzichte van de andere twee; de bloemtoppen zijn gemakkelijker te hanteren voor de patiënt omdat ze gemalen zijn en tegelijkertijd heeft het een lager THC-gehalte en een hoger CBD-gehalte. Dat betekent dat deze variant meestal geschikt is voor patiënten die aan multiple sclerose lijden omdat de combinatie van werkzame stoffen pijn kan verlichten.

Het wordt ook door patiënten met andere klachten gebruikt, bijvoorbeeld chronische neurogene pijn, want de hogere hoeveelheid CBD heeft een ontstekingsremmende werking en vermindert de psychische bijwerkingen van THC.

Voor de voorstelling van de samenstelling van elk product en de verkoopprijs volgt hier een tabel.¹³

	gehalte (%)		prijs per 5 gram (excl. 6% BTW)*
	dronabinol (THC)	cannabidiol (CBD)	
Bedrobinol	ca. 12	<1	€ 41,25
Bedrocan	ca. 19	<1	€ 41,25
Bediol	ca. 6	ca. 7,5	€ 43,50

¹³ <http://www.cannabisbureau.nl/MedicinaleCannabis/>

2.2 Actuele situatie rondom coffeeshops

Coffeeshops zijn na drie decennia een Nederlands fenomeen geworden. Vele mensen beschouwen ze als één van de symbolen van Nederland, ze zijn daaraan gewend en zien geen probleem op dit gebied. Aan de andere kant zorgen deze kleine ondernemingen voor veel kritiek en discussies.

2.2.1 De criteria en werking in de praktijk

Coffeeshops zijn kleine winkels of cafés waar verkoop van marihuana en hasj onder bepaalde voorwaarden niet strafrechtelijk wordt vervolgd en waar cannabisgebruikers elkaar kunnen ontmoeten en ontspannen. Alcoholische dranken mogen er sinds 2007 niet meer verkocht worden.

De regelgeving voor coffeeshops is zeer streng, ze moeten zich aan de AHOJ-G criteria houden. Dat is een afkorting van enkele voorwaarden en betekent het volgende: geen Affichering (reclame en dergelijke), geen Harddrugs verkopen, geen Overlast veroorzaken, geen toegang tot coffeeshops voor Jeugdigen onder 18 jaar en geen verkoop van Grote hoeveelheden (meer dan 5 gram) per persoon.

Coffeeshops worden gedoogd vanuit het oogpunt van gezondheidsbescherming. Het doel is om een scheiding tussen de markten van soft- en harddrugs te bewerkstelligen, zodat de cannabisgebruikers niet in aanraking met harddrugs komen.

Achterdeurbeleid

Een coffeeshop mag maximaal 500 gram in voorraad hebben maar dit maximum kan door gemeenten verlaagd worden. Deze hoeveelheid zorgt voor problemen en wordt “een achterdeurbeleid” genoemd.

Zoals geschreven wordt het bezit tot 30 gram cannabis niet bestraft, maar het bezit van meer gram wordt als voor handel beschouwd en is daarom strafbaar. De eigenaar van een coffeeshop mag volgens deze regels cannabis verkopen maar niet inkopen. De verkoop aan klanten (“aan de voordeur”) wordt gedoogd maar de inkoop van cannabis

(“aan de achterdeur”) blijft illegaal. Het kan niet aangepakt worden zolang ze niet ontdekt worden, daarom worden ze gedoogd.

De coffeeshopeigenaren klagen vaak dat 500 gram voorraad niet genoeg is om al hun klanten tevreden te stellen. Dus als ze een grotere voorraad willen hebben, moeten ze hun winkels in het oog houden. In geval dat de politie zo'n situatie ziet, nemen ze de hele voorraad in beslag en heeft de eigenaar een serieus probleem. Als dat meer dan één keer gebeurd is, kan de eigenaar zijn vergunning verliezen.

De afgelopen twintig jaar is de hennepcultuur in Nederland omvangrijk en professioneel geworden. Er worden vier verschillende varianten van het produceren van cannabis onderscheiden. Ten eerste gaat het om zelfstandige telers die voor eigen rekening en op eigen risico werken. Verder bestaan er grootschalig opererende zelfstandige telers die in gehuurde bedrijfspanden kwekerijen met duizend planten of meer hebben.

Er zijn ook exploitanten die vijf tot tien plantages in woningen van anderen hebben. Tot slot gaat het om criminele samenwerkingsverbanden die op grote schaal henneproducten inkopen, verwerken en verkopen en ze hebben vaak ook eigen grote kwekerijen in bedrijf.

Elk jaar worden rond 6000 hennepkwekerijen ontmanteld en er wordt geschat dat driekwart van de cannabis die in Nederland wordt gebruikt nederwiet is.¹⁴ Nederwiet wordt populair ook bij buitenlandse afnemers, met andere woorden drugstoeristen en drugskoeriers uit België, Duitsland en Frankrijk die coffeeshops bezoeken, dikwijls in Nederlandse grensgemeenten waar ze vaak overlast veroorzaken.

Wat de nederwiet betreft, verschijnen steeds vaker opinies en kritiek dat het elk jaar wat strenger wordt. In tegenstelling tot wat beweerd wordt, neemt het THC-gehalte niet verder toe. Het is waar dat het gemiddelde THC-gehalte in nederwiet tussen 2000 en 2004 fors gestegen is. Daarentegen is het gemiddelde percentage van THC in 2005 van 20 % naar 18 % gedaald, in 2007 is het gemiddelde percentage verder naar 16 % gedaald.

¹⁴ Nederwiet – in Nederland gecultiveerde cannabisplanten met een hoog THC-gehalte

Het THC-gehalte in geïmporteerde wiet blijft al enkele jaren stabiel en bedroeg in 2007 6 %. De situatie met hasj is gelijkbaar met marihuana want het THC-gehalte daalde ook.¹⁵

De ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie hebben in juli 2008 de Taskforce georganiseerde hennepcultuur geïnstalleerd. De taskforce zou ertoe bijdragen dat er aan het einde van 2011 een zichtbare reductie van de grootschalige hennepcultuur in Nederland is, onder andere zou het het normaliseringsproces, dat wil zeggen de poging om het drugsbeleid in Nederland terug te dringen, omtrent het kweken van hennep dat zich in de afgelopen jaren voltrokken heeft doorbreken. Bij de bestrijding van de georganiseerde hennepcultuur zijn de mogelijkheden om behoorlijk op te treden nu nog te beperkt en daarom pleiten veel mensen voor de herziening van de wet en verandering van de moeilijke situatie.

Gemeenten en steden

Het lokale beleid wordt geregeld door de lokale overheden. Op 21 april 1999 is artikel 13b van de Opiumwet, beter bekend onder de benaming Damocles-regeling, in werking getreden. Het biedt de gemeenten extra mogelijkheden om de problemen met betrekking tot coffeeshops tegen te gaan. Burgemeesters mogen problematische coffeeshops sluiten indien ze de regels overtreden.¹⁶

Het coffeeshopbeleid verschilt per gemeente, maar in het algemeen geldt de laatste tijd dat het merendeel van de gemeenten tegen de opening van nieuwe coffeeshops zijn en de uitbreiding niet toestaan.

Het kabinet van PvdA, CDA en ChristenUnie heeft in 2007 de wens uitgesproken om een afstandscriterium van 250 meter voor coffeeshops rondom scholen in te stellen. Rotterdam bijvoorbeeld wilde in 2009 de helft van hun coffeeshops sluiten, omdat ze te dicht bij scholen stonden. Ondanks de sluiting van de coffeeshops stelt men nu echter vast dat het gebruik van marihuana in de stad niet is afgenomen. Daarbij is het effect, dat als een paar coffeeshops sluiten, de verkoop van de andere toeneemt, te zien.

¹⁵ Het drugsbeleid in Nederland, brochure van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

¹⁶ P.Cuijpers: Cannabis

In de loop van dit jaar werden er vele vraagtekens bij dit criterium geplaatst. Het idee dat alle coffeeshops binnen een loopafstand van 250 meter van scholen moeten staan en dat ze anders hun deuren moeten sluiten, heeft tot nu toe met veel kritiek gekampt. Zou het effectief zijn onder jongeren onder de 18 jaar die sowieso een coffeeshop niet mogen bezoeken?

Het andere argument van deskundigen is dat jongeren drugs vaak via tussenpersonen krijgen en het invoeren van deze regel dus geen zin heeft. Er zullen nog gesprekken ten opzichte van deze regel in de toekomst gevoerd worden.

In de periode van 1999 tot 2007 is het aantal coffeeshops flink gedaald. In 1999 telde Nederland 846 officieel gedoogde coffeeshops en een paar jaar later, aan het einde van 2007 waren dat er slechts 702, waarvan ongeveer de helft in de grote steden met meer dan 200 000 inwoners was.¹⁷

De gemeenten Bergen op Zoom en Roosendaal in de provincie Noord-Brabant waren de allereerste gemeenten die het gedoogbeleid voor coffeeshops hebben afgeschaft. Deze twee steden waren in september 2009 coffeeshopvrij, want alle acht ondernemingen daar werden gesloten.

Maastricht is een voorbeeld van een stad die al lange tijd tegen drugstoerisme strijdt. Ze zijn met een plan gekomen om coffeeshops te verplaatsen naar de zogenoemde Coffeecorners buiten de stad.

Er werden veel bezwaren ingediend vanwege de overlast van een groot aantal cannabistoeristen uit België die veel problemen op straat hebben veroorzaakt dus wilden ze op deze manier hun burgers en gasten beschermen. Ze wilden de coffeeshops uit de onoverzichtelijke binnenstad en uit woonwijken weghalen en in groepen van 2 of 3 concentreren in drie Coffeecorners aan de rand van de stad in veel beter te controleren gebieden. Deze gebieden zijn beter toegankelijk voor de massa dan de kleine straatjes. Bovendien kan de politie de illegale straatverkoop beter tegengaan.

¹⁷ Het drugsbeleid in Nederland, brochure van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Pasjessysteem

Het pasjessysteem is een maatregel die buitenlandse cannabisgebruikers uit kleinere coffeeshops zou moeten weren. Het gaat eigenlijk om het zogenoemde wietpas met de naam en adres van de houder die alleen voor lokale inwoners beschikbaar is en daarom zijn toeristen niet meer welkom en worden ze buiten de deur gehouden.

Het kabinet wil op deze manier de komst van drugstoeristen vooral in grensgebieden, zoals bijvoorbeeld Limburg waar ook bovengenoemde stad Maastricht ligt, voorkomen. De politici verklaren dat deze maatregel het gebruik van cannabis beter helpt te reguleren en coffeeshopeigenaren een beter zicht op hun klanten krijgen.

De druk om het drugsbeleid te reguleren heeft geleid tot het idee om naar kleine cafés, die alleen de lokale markt bedienen, terug te keren. Het plan werd in mei 2009 gepresenteerd door de burgemeesters van acht Limburgse steden met coffeeshops. De bezoekers zouden bovendien niet meer dan 3 gram cannabis mogen kopen.

Men hoopt ook dat het terugdringen van het drugstoerisme ook effect op de drugshandelaars op straat zal hebben. Vele deskundigen weigeren deze uitspraak met het begrijpelijke argument dat zulke dealers een heel andere markt bedienen en dat het daar om harddrugs gaat. Dus het is niet zo dat men minder last heeft van straatdealers als men de regels bij de coffeeshops strenger maakt.

Sommigen geven toe dat het systeem tenminste in het begin effectief alleen in grensgemeenten kan zijn, want de toegang voor toeristen zal moeilijker worden. De tegenstanders van het pasjessysteem waarschuwen echter dat het tot gevolg zal hebben dat de verkoop van softdrugs in het illegale circuit terecht komt en dat de scheiding tussen hard- en softdrugs wegvalt.

Dat bevestigen ervaringen uit Bergen op Zoom en Roosendaal, waar coffeeshops al meer dan één jaar gesloten zijn, maar cannabisgebruikers blijven komen. Volgens deskundigen is hier precies gebeurd wat er werd verwacht. Sinds de coffeeshops gesloten zijn, werd de handel onmiddellijk door straathandelars overgenomen.

Dit heeft ook invloed op de inzet van de politie, want het invoeren van maatregelen bij de coffeeshops, betekent dat men meer op straat moet gaan controleren. Daarvoor moeten capaciteit en inzet worden vrijgemaakt en dat brengt veel kosten met zich mee. Bovendien draagt het volgens mensen die de situatie observeren, bij tot een hogere omzet van andere coffeeshops. Toen dit gebied coffeshopvrij werd, is het drugstoerisme in Breda alleen maar toegenomen. De toename van nieuwe klanten is met een derde gestegen en het was volgens de gemeente zonder twijfel het directe gevolg van de sluiting. Gelukkig heeft het niet tot overlast geleid, tenminste niet tot serieuze problemen.

Alles is echter nog aan het begin en het succes van enkele maatregelen zal bevestigd moeten worden. De gemeenten zullen geld voor proefprojecten van de overheid in de nabije toekomst krijgen. De projecten met de doelstelling van het verminderen van overlast in verband met coffeeshops zullen aan het eind van dit jaar beginnen en zullen twee jaar duren. Na deze periode zal men kijken welke maatregelen effectief zijn om problemen omtrent coffeeshops te bestrijden.

Onder andere zal men het bovengenoemde pasjessysteem, communicatie met buitenlanders of de aanpak van illegale verkooppunten in acht nemen. De succesvolle maatregelen zullen dan door overige gemeenten kunnen worden overgenomen.

“Ik hoop dat we samen kunnen komen tot een realistische invulling van het gedoogbeleid in Maastricht. Transparantie, een goed achterdeurbeleid en de mogelijkheid voor iedereen om producten te gebruiken en te kopen, zijn daarbij belangrijk.” Marc Josemans, coffeshophouder en voorzitter van de Vereniging Officiële Coffeeshops Maastricht (VOCM)

Onder de gemeenten die meedoen behoren bijvoorbeeld Amsterdam dat 233 duizend euro krijgt, het bovengenoemde Maastricht met maximaal één miljoen euro en Bergen op Zoom en Roosendaal waar overigens geen coffeeshops meer zijn. Samen krijgen deze twee steden 616 duizend euro voor hun projecten.¹⁸

¹⁸ <http://binnenland.nieuws.nl/609133>

2.2.2 Het rookverbod in coffeeshops en de reacties daarop

Het rookverbod in Nederland in de horeca is op 1 juli 2008 in werking getreden en geldt zowel voor alle hotels, restaurants, cafés als ook discotheken, clubs en andere uitgaansplaatsen. Als een verstokte roker toch in het restaurant wilt roken, moet hij een speciale afgesloten ruimte zoeken. Indien het restaurant zo'n ruimte heeft gecreëerd, mogen mensen hier een sigaret roken.

Het belangrijke verschil is dat men in deze ruimtes niet bediend zal worden. De reden is eenvoudig, om het personeel tegen meerroken te beschermen.

Het rookverbod kan in verband met coffeeshops een beetje vreemd klinken. Hier geldt de nieuwe regel evenwel, dat betekent dat het roken van een joint, waarin ook tabak vermengd wordt, verboden is, terwijl aan de andere kant het roken van pure cannabis uit waterpijpen, pijpen of pure joints met cannabis is toegestaan.

Indien iemand dit voorschrift niet volgt, kan de eigenaar als de verantwoordelijke persoon een boete ter hoogte van 300 euro krijgen bij de eerste overtreding en zelfs 2 400 euro voor de vierde overtreding.¹⁹ Het merendeel van de eigenaars was bang dat ze veel schade zouden lijden vanwege het klantenverlies. Ze hebben een probleem gezien in het feit dat vele rokers liever naar huis zullen gaan en hun zakje marihuana naar huis meenemen of dat ze liever buiten zullen gaan roken. Dat zou geen omzet, geen geld voor een kop koffie of frisdrank binnen de coffeeshop betekenen.

Niet alleen de deskundigen maar ook het publiek was benieuwd, wat de eerste reacties zouden zijn, een paar dagen nadat het in werking was getreden. De coffeeshophouders hebben verschillend gereageerd, meestal was het negatief, zoals werd verwacht. Zoals sommige restaurants hebben de grotere ondernemingen een kans op het inzetten van een aparte ruimte gehad. Dat bleek een probleem voor vele coffeeshops want ze waren te klein of hadden niet genoeg geld om aparte rookruimtes in te richten.

¹⁹ <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=aYnxvXq30UZs>

Volgens het Platform Cannabisondernemingen Nederland (PCN) en de Bond van Cannabis Detaillisten (BCD), die samen ca. 120 coffeeshops vertegenwoordigen hebben sommige coffeeshops het roken van joints met tabak toegestaan, in sommige coffeeshops mogen mensen alleen joints met pure cannabis roken.

Er waren een paar protesten, toen mensen hebben geklaagd dat de sociale functie van coffeeshops is verdwenen en sommigen waren van mening dat de sfeer van zo'n plaats werd ondermijnd, maar de meeste ondernemingen hebben het rookverbod geaccepteerd.

Er is ook een alternatieve variant voor rokers. Er zijn tabaksvervangende middelen op de markt, waarmee de henneproducten vermengd kunnen worden. Steeds meer cannabisgebruikers roken pure joints. Sommigen zien daarin een voordeel, omdat zulke joints geen verslavende stoffen zoals nicotine bevatten.

De handhaving van het rookverbod in coffeeshops is omstreden want de controleurs van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) hebben geen bevoegdheid om joints te controleren of er tabak aanwezig is, maar voor de coffeeshops geldt precies hetzelfde en de controleurs maken geen uitzondering. Volgens de PCN en BCD hebben coffeeshops niettemin bijna geen prioriteit voor de VWA, beide organisaties hebben tenminste niet gehoord over een strengere of grotere controle in de coffeeshops.

In het begin van november 2010 is een bericht over de versoepeling van de Tabakswet voor kleine ondernemingen zonder personeel in de kranten verschenen. Het rookverbod is voor kleine kroegen van niet meer dan 70 m² opgeheven en de eigenaars moeten duidelijk voor de bezoekers maken of ze daar wel mogen roken of niet. Het rookverbod blijft echter voor cafés, restaurants, clubs en andere uitgaansplaatsen met personeel gelden. Volgens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) Edith Schippers zorgt deze aanpassing voor duidelijkheid waar het roken toegestaan is en waar niet.

„Het rookverbod werkt in grote delen van de horeca goed en dat houden we zo. De consument krijgt meer keuzevrijheid en personeel in de horeca blijft beschermd tegen tabaksrook.”

Voor de nieuwe controleurs van Voedsel en Waren Autoriteit zijn kleine cafés geen prioriteit meer en opgelegde boetes voor deze ondernemingen worden ingetrokken, maar de handhaving op alle andere plaatsen gaat zonder verandering door. Toen het gemeld werd, hebben met name verschillende artsorganisaties uiting aan hun ontevredenheid gegeven en zijn ze tegen de versoepeling van het rookverbod opgetreden.

2.3 Evaluatie van huidige softdrugsbeleid

Vandaag de dag kampt Nederland met veel kritiek vanwege het liberale drugsbeleid, niet alleen van de kant van de Europese Unie.

De reden, waarom coffeeshops werden ingevoerd, is duidelijk en het aanvankelijke idee was zonder twijfel goed. In de jaren zeventig is men bij het vormgeven van het drugsbeleid van het feit uitgegaan dat het normaliseren van cannabisgebruik een daling van de criminaliteit zal veroorzaken. In de loop van de jaren bleek dat het misschien meer problemen veroorzaakt dan ooit werd verwacht.

De statistieken en cijfers ten opzichte van het gebruik pleiten echter voor de Nederlandse aanpak. Het aantal cannabisgebruikers is in geen geval hoger dan in andere landen, sommige onderzoeken verklaren dat het zelfs kleiner en stabiel is.

*“Het Nederlandse cannabisgebruik is in vergelijking met dat van andere Europese landen bescheiden. Gemiddeld heeft in Europa 7 % van de Europese burgers in het afgelopen jaar wiet of hasj gerookt. Italië en Spanje gaan hierbij aan kop met 11 %, gevolgd door Frankrijk en Tsjechië met 9 %. Nederland ligt wat dit betreft met 5 % iets onder het EU-gemiddelde.”*²⁰

De hoogste cijfers en percentages met betrekking tot cannabisgebruik kan men onder jongeren vinden en dat geldt voor elk land. In de categorie 15 – 24 jaar staat Frankrijk met 22 % aan de top terwijl het in Nederland slechts 11 % bedraagt.

20

http://www.trimbosjaarverslag.nl/?page=Cannabisgebruik_en_verslaving&menuID=113&pageID=1242823854

Kort gezegd heeft deze problematiek zoals alle andere controversiële kwesties twee kanten. Men kan het drugsbeleid in Nederland beschouwen als positief voor de volksgezondheid, die altijd voorop in het Nederlandse drugsbeleid heeft gestaan, omdat het aantal cannabisgebruikers in vergelijking met andere landen klein is en geen serieuze problemen veroorzaakt.

Aan de andere kant is het slecht voor de samenleving als geheel, want de vervaardiging en handel geven illegale handelaars vaak de wind in de zeilen.

De kwestie rondom drugstoeristen vooral uit België die in de grensgemeenten voor serieuze problemen zorgen en overlast als gevolg van drugstoerisme in het algemeen zijn nu in Nederland aan de orde van de dag.

Het is mogelijk dat het ook iets te maken heeft met ontwikkelingen zoals het wegvallen van de grenzen binnen de Europese Unie of de groei van het toerisme in het algemeen. Desondanks blijkt het dat het in de nabije toekomst een resultaat in de vorm van nieuwe maatregelen oplevert.

Voor het welzijn van zowel cannabisliefhebbers als ook mensen die geen cannabis gebruiken is de strikte regulering van voor- en achterdeurbeleid de beste oplossing. Anders zal Nederland opnieuw op het huidige Europese model terugvallen met meer cannabisgebruikers, meer criminelen en misdaad, meer overlast en grotere maatschappelijke schade.

Nieuwe regeerakkoord

Het reguleren en terugdringen van het Nederlandse drugsbeleid bevestigt ook het nieuwe regeerakkoord van VVD en CDA. Daaruit blijkt dat coffeeshops besloten clubs worden die alleen voor mensen van 18 jaar en ouder met een clubpas toegankelijk zijn.

Net als het vorige kabinet houdt de huidige regering een minimum afstand aan tussen scholen en coffeeshops. De afstand zal echter niet alleen 250 meter zijn, zoals werd gedacht, maar de coffeeshops moeten minstens 350 meter van een school liggen. De Haagse collegepartij CDA wil zelfs in Den Haag geen coffeeshops die dicht bij de

kinderspeelplaatsen staan. De ministers willen het landelijk beleid verscherpen en toezien dat gemeenten deze nieuwe regels gaan handhaven.

Verder willen de politici zwaardere straffen voor de invoer en uitvoer, eventueel een voorbereiding daarvan, teelt en georganiseerde handel van drugs stellen en tot aanpassing van het onderscheid tussen harddrugs en softdrugs komen.

3. Tsjechië – kleine stappen tot een groter begrip van deze problematiek

Tsjechië heeft lange tijd tot de landen behoord, waar het cannabisgebruik volgens de wet op hetzelfde niveau werd gesteld als harddrugs.

Dat is nu echter verleden tijd. Vanaf het begin van 2010 hebben Tsjechen een grote verandering in de wetgeving ten opzichte van de grenzen van hoeveelheden van alle soorten drugs gezien. Misschien is ook de overtuiging van de maatschappij wat liberaler geworden in vergelijking met de situatie van twee jaar geleden toen ik de bachelorscriptie heb geschreven.

In het volgende hoofdstuk zal ik de huidige situatie beschrijven en met die van het verleden vergelijken. Ik probeer een commentaar te geven wat betreft de vraag om medicinale marihuana in apotheken in te voeren en bekende rechtszaken van mensen, die vanwege het kweken voor medisch gebruik werden vervolgd en bijna veroordeeld. Ik beschrijf de activiteiten van de organisaties die cannabis graag legaal zouden willen zien en ik geef basisinformatie over grote hedendaagse evenementen ter bevordering van legale cannabis. Tot slot zal ik de vastgestelde feiten samenvatten en met andere landen met misschien een verschillend drugsbeleid vergelijken.

3.1 De huidige situatie en verandering in de wet sinds 2008

In de laatste tijd kunnen we in Tsjechië een grote verandering en meer liberale maatschappelijke perceptie met betrekking tot drugsproblematiek opmerken. Ik heb zelfs gelezen dat sommige buitenlandse kranten Praag het Amsterdam van het oosten noemen. Is dat echt waar of overdrijven de media de huidige situatie? En wat heeft eigenlijk zo'n grote heibel en interesse voor dit thema veroorzaakt?

Tot de huidige min of meer liberale toestand heeft een heel lange weg geleid. Woorden zoals legalisatie, hennep of cannabis zijn snel een deel van het dagelijks leven geworden want ze werden op TV of in krantenartikels gebruikt.

Verder zijn er een paar organisaties, die zich bezighouden met het streven naar legalisatie van cannabis. Hun activiteiten en happenings als ook de geschiedenis van de wet vanaf de eerste stappen werden nader in mijn bachelorscriptie beschreven.

3.1.1 De wet

De breuk in de wetgeving, die zeker tot de Tsjechische liberale aanpak heeft bijgedragen, was het jaar 2006 toen het kweken van cannabisplanten volgens de wet als geen productie van narcotische middelen werd uitgesproken. In die tijd heeft ook een politieke partij hun verkiezingscampagne op legalisatie van cannabis gebouwd.

Deze problematiek heeft dus ook een positieve politieke zweem in de ogen van het publiek gekregen. Sinds dit jaar hebben mensen op het onderscheid tussen softdrugs en harddrugs en het annuleren van de vervolging voor kweken en bezit voor eigen gebruik gewacht.

Drie jaar geleden was het bezit van welke hoeveelheid cannabis dan ook met een hoger THC-gehalte dan 0,3 % een overtreding en het bezit van een “grotere dan kleine hoeveelheid” cannabis met dezelfde grens van THC was een strafbaar feit. Deze beschrijving van de drugshoeveelheid heeft voortdurend serieuze problemen veroorzaakt, want de gedoogde hoeveelheid werd alleen in interne tabellen bepaald en geschreven en het was vooral alleen voor oriëntatie dus de politie heeft er geen idee van gehad, hoeveel gram ze precies moeten vervolgen.

Vanaf 1 januari 2010 werd een nieuw Strafwetboek en nieuwe regeringsmaatregel van kracht wat betreft de grenzen van hoeveelheden gewone drugs die een persoon bij zich mag hebben. Hoeveel bedraagt nu de bekende uitspraak “grotere dan kleine hoeveelheid” voor softdrugs?

Elk persoon mag nu tot 15 gram cannabis bij zich hebben of vijf hennepplanten kweken zonder te vrezen voor hoge vrijheidsstraffen. Als mensen hasj gebruiken en niet naar de gevangenis willen, mogen ze niet meer dan vijf gram bij zich hebben.²¹

²¹ <http://www.legalizace.cz/legislativa/aktualni-zakon/hodnoty-urcujici-mnozstvi/>

Na een aantal jaren betekent het vaststellen van deze grenzen een groot succes, want eindelijk zullen zowel de politie en rechtbanken als ook de gebruikers de duidelijke regels moeten volgen.

Met betrekking tot de straffen is het volgende het belangrijkste: Als men een overtreding door het kweken of het bezit van cannabis (het gaat om welke drug dan ook, niet alleen cannabis) voor eigen gebruik begaat, dat betekent niet meer dan vijf hennepplanten kweekt of niet meer dan 15 gram bij zich heeft, kan men een boete tot 15 000 CZK krijgen.

Als men de wet door het kweken voor eigen gebruik schendt, dat wil zeggen meer dan vijf hennepplanten kweekt, kan men tot zes maanden gevangenisstraf krijgen. Als men meer dan 15 gram bij zich heeft, kan de vrijheidsstraf tot één jaar bedragen.²²

Als we nu de wet met het Nederlandse model en de wet vergelijken, kunnen we constateren dat het verschil in boetes niet zo groot is. In Nederland wordt er tot het bezit van vijf gram cannabis van vervolging afgezien, in Tsjechië bestaat officieel niet zo'n grens, het bezit tot 15 gram is gewoon een overtreding.

Wat de overtredingen betreft, kunnen we deze twee landen in cijfers vergelijken. Als iemand in Nederland 5 tot 30 gram cannabis bij zich heeft, zal hij strafrechtelijk vervolgd worden afhankelijk van de omstandigheden van het delict, maar steeds behoort dat nog tot de overtredingscategorie en men kan maximaal één maand gevangenisstraf krijgen of/en 3 700 euro betalen.

Als men de overtreding in Tsjechië begaat, dat wil zeggen niet meer dan 15 gram cannabis, niet meer dan 5 gram hasj bij zich heeft of niet meer dan 5 hennepplanten kweekt, wordt men niet strafrechtelijk vervolgd, maar men kan wel een boete ter hoogte van 15 000 CZK krijgen.

Maximale vrijheidsstraffen wat betreft het cannabisbezit, hier gaat het al om het schenden van de wet, bedragen in Nederland twee jaar, terwijl men in Tsjechië met één jaar moet rekenen.

²² <http://www.legalizace.cz/legislativa/aktualni-zakon/>

Als we naar deze cijfers kijken, kunnen we constateren dat Tsjechië nu eigenlijk nog wat mildere wetten en regels heeft ten opzichte van het bezit en gebruik van softdrugs, wat voor gewone mensen goed om te weten kan zijn. En dat wil wat zeggen in vergelijking met een land dat bekend staat als een symbool van tolerantie en voor het gedoogbeleid.

Grootschalige handel, productie, invoer of uitvoer en dergelijke misdaad zijn heel iets anders. In Tsjechië kan een persoon, die bijvoorbeeld lid is van een georganiseerde groep die in grootschalige hoeveelheden handelt, 2 tot 10 jaar vrijheidsstraf krijgen.

Deze bewerking van de wet is in de Tsjechische republiek historisch gezien de eerste poging om een duidelijke verdeling van drugs in de wetgeving te onderscheiden. Er wordt tegenwoordig een onderzoek uitgevoerd, dat de impacten van deze verandering op de Tsjechische illegale markt met cannabis beoordeelt. De eerste resultaten worden mogelijk in het begin van 2011 verwacht, de studie zelf zal met het analytische eindbericht in 2012 beëindigd worden.

De studie werd lange tijd voorbereid en nu is het door het Centrum voor Verslavingsonderzoek gerealiseerd. Het doel is om de situatie voor en na de wetsverandering te beoordelen. In het kader van de eerste fase van deze studie werd voor de wetsverandering een onderzoek op een representatieve hoeveelheid van 734 Tsjechische inwoners gedaan, die minstens één ervaring met cannabis in het afgelopen jaar hebben gehad. Het werd met tientallen halfgestructureerde interviews met mensen van vraag- en de aanbiedingskant van de markt aangevuld.

De analyse van de resultaten met behulp van wetenschappelijke methodologie, zou zo precies mogelijke resultaten moeten opleveren, niet alleen schattingen die zowel tegenstanders als ook voorstanders van de liberale aanpak ondersteunen.

Het volgende deel is in de tweede helft van 2011 gepland, wanneer men kan veronderstellen dat de situatie omtrent de wet stabiel is. Het zal dus mogelijk zijn om objectieve informatie vast te stellen en de veranderingen in het gedrag van mensen rond de cannabismarkt te beoordelen.

Het proces en de resultaten van het onderzoek wordt aandachtig door een aantal internationale organisaties gevolgd, die zich met het onderzoek van drugsbeleid bezighouden, bijvoorbeeld gaat het om de Internationale Maatschappij voor de Studie van het Drugsbeleid (The International Society for the Study of Drug Policy) of Het Programma van Drugsbeleid (Drug Policy Programme) van het Open Society Instituut uit Warschau.

Drugsbeleid in Tsjechië

Het drugsbeleid in de Tsjechische republiek wordt op het nationale, regionale en lokale niveau gerealiseerd. De samenwerking van ministeries en andere staatsorganen, die voor enkele gebieden van het drugsbeleid verantwoordelijk zijn, worden door de Raad van de Regering voor Coördinatie van Drugsbeleid (in het Tsjechisch Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky) gecoördineerd.

De Raad behandelt en dient bij de regering de nationale strategie van het drugsbeleid, actieplan van realisatie van de nationale strategie en andere voorstellen in. Jaarlijks dient de Raad bij de regering een jaarverslag over de toestand van drugs in de Tsjechische republiek in. De Raad keurt de subsidies voor drugsbeleidprojecten goed en verleent certificaties van bevoegdheid aan mensen die de drugsverslaafden en drugsgebruikers helpen.

3.1.2 Aanpak van medicinale cannabis in Tsjechië

Er bestaat echter één groot verschil in de wet tussen Nederland en Tsjechië en dat is in de kwestie van medicinale cannabis. Terwijl in Nederland al 7 jaar medicinale cannabis in apotheken ter beschikking voor mensen met serieuze ziektes en lastige klachten staat, blijft het gebruik van cannabis voor medische doeleinden in Tsjechië nog steeds illegaal en verboden. Alhoewel er vele discussies op het maatschappelijke en politieke gebied werden gevoerd, hebben ze geen succesvolle en definitieve resultaten opgeleverd.

Het aantal voordelige effecten heb ik in het begin van deze scriptie beschreven. Sommige mensen noemen cannabis een wondergeneesmiddel, want het helpt hen zozeer dat ze zonder dit middel hun leven niet kunnen voorstellen. Ook artsen geven toe dat ze

weten dat hun patiënt cannabis gebruikt en dat de positieve effecten zichtbaar zijn. In het algemeen zijn ze echter bang om dit hardop te zeggen en natuurlijk helpen ze hun patiënten niet cannabis te verkrijgen. Maar toch is het niet legaal en wat nog onbegrijpelijker is, de patiënten overtreden door het gebruik van hun medicijn de wet.

Het is wel wat paradoxaal, omdat juist Tsjechen de geneeskrachtige effecten van cannabis zestig jaar geleden ontdekt hebben. De Tsjechische wetenschapper van de medische faculteit van de Palacký Universiteit in Olomouc Zdeněk Krejčí heeft in 1950 de effecten van cannabis beschreven, dus om precies te zijn, heeft hij de geneeskrachtige effecten herontdekt want ze werden al 5000 jaar geleden bekend. Professor Lumír Hanuš, de medeontdekker van de zogenoemde endocannabinoidreceptoren in het lichaam, wat helpt te verklaren waarom cannabis kan genezen, komt ook van dezelfde faculteit van de Palacký Universiteit.

De regels omtrent de verkoop van cannabis voor medisch gebruik zijn al in een aantal landen zonder problemen aanvaard dus zieken hebben kans om cannabis te gebruiken zonder dat ze bang voor de politie moeten zijn. In Tsjechië komen patiënten vaak voor de rechtbank waar ze door het publiek als criminelen bekeken worden.

In mei 2010 heeft de regering de nieuwe Nationale antidrugsstrategie aanvaard. In plaats van het verbeteren van de situatie, betekent het alleen maar een volgende verklaring van doeleinden in de oorlog tegen drugs. In tegenstelling tot andere staten is in Tsjechië helaas niemand met de voordelige effecten bezig.

De tijden veranderen toch een beetje. Een bewijs daarvoor kan bijvoorbeeld een recent onderzoek zijn onder patiënten die aan multiple sclerose lijden of een proef met Sativex, een mondspray met cannabisextracten.

Uit het onderzoek is gebleken hoeveel cannabis eigenlijk kan helpen. Ten eerste verbetert het de gezondheidstoestand van patiënten en ten tweede hebben ze bijna geen negatieve bijwerkingen behalve een droge mond en vermoeidheid gevoeld. Ook verhoogt het de kwaliteit van slaap en hebben ze zich beter ten opzichte van pijn gevoeld. Het ging niet alleen om subjectieve gevoelens, maar artsen hebben alles ook objectief beoordeeld. Ze hebben bijvoorbeeld de patiënten getest, hoeveel stappen

waren ze in staat te maken en hoe ver konden ze lopen. Daarna hebben ze de vastgestelde resultaten met de vorige tijd zonder cannabiskuur vergeleken en ze hebben opnieuw een groot verschil gemerkt.

De toekomst van medicinale cannabis in Tsjechië

In principe zijn er drie manieren hoe de staat cannabis toegankelijk kan maken. De staat kan zelf de planten kweken en daarna de cannabis aan de patiënten geven. Het is mogelijk om vergunningen voor het inrichten van kwekerijen te verlenen, natuurlijk zouden ze gecontroleerd moeten worden. De patiënten kunnen dan direct naar de kwekers of naar de apotheek gaan. Het laatste idee zou de patiënten toestaan om een vergunning voor het cannabiskweken voor hun eigen gebruik te krijgen.

Om de beste mogelijkheid te kiezen is niet makkelijk. Sommige deskundigen en politici zien het al duidelijk en denken dat de tweede mogelijkheid de beste en de meest reële is. Kwekers krijgen een vergunning en daarna wordt het via apotheken in het kader van strenge regels en controles gedistribueerd. De rol van de controleur zou door het Staatsinstituut voor Medicamentenscontrole (in het Tsjechisch Státní ústav pro kontrolu léčiv) vervuld kunnen worden, dat al een voorlopige toestemming daarvoor heeft gegeven.

Zelf kweken is omstreden, want niemand kan de kwaliteit, die noodzakelijk voor het medicinale gebruik is, beoordelen en garanderen. Zware metalen of bemestingsmiddelen vormen samen een groot risico. Bovendien is de politie bang voor de zwarte markt en criminele organisaties, daarom beschouwen ze deze variant als ongeschikt.

Het probleem ligt misschien nog steeds in de maatschappelijke perceptie van marihuana. Voor velen blijft het een gevaarlijke illegale drug, alhoewel een opiumtinktuur bijvoorbeeld, die tot dagelijks gebruik in medicijnen behoort, gewoon is geworden en niemand daarmee problemen heeft. Hetzelfde kan gezegd worden over kalmerings- en slaapmiddelen, die vandaag de dag vaak misbruikt worden en niemand denkt over een verbod van deze tabletten. Hetzelfde geldt voor marihuana. Indien het voor medisch gebruik toegelaten wordt, betekent dat niet dat het gelegaliseerd wordt.

Volgens de schatting zijn er in Tsjechië honderden mensen die de kans op verkoop via apotheken zouden benutten, want nu worden ze gedwongen om de wet te overtreden.

De situatie in de politieke sfeer blijft echter onzeker. Toen de Tsjechische internet nieuwsserver idnes.cz een onderzoek onder politici deed, was de meerderheid voor. De vraag “Bent u het eens met het feit om marihuana voor medisch gebruik voor sommige patiënten toe te staan?” werd namelijk door 132 kamerleden van totaal tweehonderd beantwoord en 117 daarvan waren het daarmee eens, 10 zijn niet akkoord gegaan en 5 konden de vraag niet beantwoorden.²³ Kamerleden, die het medisch gebruik zouden toelaten, hebben ook de nadruk op de strenge regels en toezicht van instituten gelegd.

Uiteindelijk zijn dat steeds alleen woorden, want er werd tot nu toe niets belangrijks gedaan. De politieke interesse is duidelijk, maar zo'n poging wordt vaak vanwege verkiezingscampagnes gemotiveerd. Ze willen het publiek beloften doen, maar als de verkiezingen afgelopen zijn en politici wat ze wilden hebben gehad, doen ze niets daarmee.

In de hele wereld is de verkoop van medische cannabis niets bijzonders. Een goed model hebben ze bijvoorbeeld in Israël waar mensen de geneeskrachtige effecten van cannabis kunnen benutten, maar de illegale productie, gebruik en behandeling worden veel strenger bestraft. De productie en het kweken van medicinale cannabis is echter in handen van twee ondernemingen die streng gecontroleerd worden en de hele oogst eindigt in een staatsbedrijf dat zich bezighoudt met de eindbewerking. Er bestaat één arts die na een verzoek van een specialist de bevoegdheid heeft om de vergunning tot het gebruik van medicinale cannabis te geven.

Cannabis is in dit geval voorlopig gratis en nu helpt het bijna tweeduizend mensen, maar dit cijfer is aan het stijgen. Sommigen denken dat dit model voor overige staten een inspiratie kan zijn.

²³ http://zpravy.idnes.cz/marihuana-na-predpis-ma-v-cesku-sanci-vetsina-poslancu-je-pro-pr9-/domaci.asp?c=A101013_155102_domaci_jba

3.1.3 Problematisch rechtssysteem en bekende recentelijke rechtszaken

„Het bestraffen van mensen voor het bezit, gebruik of kweken van welke plant dan ook is in strijd met gezond verstand. Indien mensen door middel van effecten van planten geneeskundig behandeld worden, is hun bestraffen verfoeilijk.“ Dušan Dvořák, een deskundige van behandeling van verslaving, vereniging Konopí je lék

In laatste vijf jaar hebben in Tsjechië vele absurde rechtszaken met mensen, die cannabis hebben gekweekt of gebruikt, plaatsgevonden. Strafvervolgingen van gepensioneerden, die cannabis voor productie van zalven of thee hebben gekweekt, waren niets bijzonders en zijn elke maand op hoofdpagina's van kranten of op tv verschenen. Sommige mensen zijn ervan overtuigd dat men een verklaring voor het stijgende aantal mensen die cannabis gebruiken kan vinden. Oudere mensen hebben nu bijna geen probleem met toegang tot internet en kunnen daarom informatie over de geneeskrachtige effecten van cannabis of informatie wat het kweken betreft opzoeken.

Decriminalisatie is voor de patiënten en mensen die cannabis gebruiken niet genoeg omdat ze grotere hoeveelheden voor hun kuur nodig hebben. Ten behoeve van de poging om een uitzondering voor medisch gebruik voor patiënten te krijgen is ook de vereniging Konopí je lék ontstaan.

Konopí je lék, mogelijk te vertalen als Cannabis is een medicijn, is de enige door de staat geregistreerde vereniging met de bevoegdheid om met cannabis voor medisch gebruik, bijvoorbeeld in de vorm van zalven, te verschaffen. In hun statuten hebben ze het verspreiden van informatie over behandeling en praktisch gebruik van cannabis. Ze streven naar het wekken van maatschappelijk belang en informatie over de problematiek omtrent gebruik van cannabis voor het Tsjechische publiek.

De oprichter van deze vereniging, Mgr. Dušan Dvořák, wiens uitspraak ik hierboven heb geciteerd, heeft ook voor de rechtbank gestaan. Samen met zijn vrouw werd hij ervan beschuldigd dat hij in de tuin 789 planten zonder vergunning had gekweekt.

Thuis heeft de politite ca. 25 kg gedroogde cannabis ter waarde van meer dan vier miljoen kronen ontdekt. Vanaf het begin hebben ze de beschuldiging geweigerd, omdat

volgens hun woorden ze de wet niet wilden schenden, maar alhoewel ze de instellingen om een vergunning bijvoorbeeld voor productie van zalven verzocht hebben, hebben ze geen duidelijk antwoord gekregen.

Nu heeft hij de vergunning van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, die hun vereniging heeft geregistreerd. De officier van justitie was voor de rechtbank echter niet geïnteresseerd. Dit was de allereerste zaak van zo een grootschalig kweken van cannabis voor medisch gebruik.

Volgens de staat zouden ze 10 jaar gevangenis, een straf die moordenaars of andere echte criminelen krijgen, moeten krijgen en dat zelfs ondanks dat de politie geen bewijs had dat ze cannabis als drug aan mensen hebben verkocht.

Dvořák heeft vanaf het begin gezegd dat hij nooit cannabis aan de patiënten zonder de aanbeveling van de dokter heeft gegeven. Dat hebben ook een aantal getuigen voor de rechtbank bevestigd.

“We bespreken de dosering met artsen en indien de patiënt geen aanbeveling van zijn arts heeft, kan hij niets van ons krijgen. Ik beveel principieel het roken van cannabis niet aan. Daardoor worden de werkzame stoffen verbrand. Daaarom winnen we verschillende extracten van de plant.”

Uiteindelijk is in oktober 2010 een vonnis geveld en hij heeft 30 maanden met drie jaar voorwaardelijk gekregen. De rechter heeft zijn vrouw vrijgesproken. Hij kon ook schuldig bevonden worden, terwijl de rechter van de straf af zou zien. Dit is niet gebeurd want volgens zijn advocaat was de rechter bang om een precedent te scheppen in zake toxicomanie in de Tsjechische republiek.

Desondanks kweekt Dušan Dvořák nog steeds cannabis. In september heeft de politie opnieuw meer dan driehonderd planten in beslag genomen, maar niemand werd tot nu toe beschuldigd.²⁴

²⁴ <http://www.ceskenoviny.cz/domov/zpravy/soud-ulozil-dvorakovi-za-pestovani-konopi-k-lecbe-podmineny-trest/548137>

Libuše Bryndová, vertaalster, bevorderaarster van cannabis als een geneeskrachtig kruid en bekend onder de bijnaam Hennepvrouw, behoort tot andere bekende personen op dit gebied in de Tsjechische republiek. Zij werd beschuldigd op basis van een reportage waarin zij als cannabiskweker heeft opgetreden.

Zij heeft in haar tuin een paar cannabisplanten gekweekt om haar astma te genezen en om een speciale zalf tegen haar artritis daarvan te maken. Het probleem lag onder andere ook in het feit dat zij de extracten van cannabis heeft geïnhaleerd dus sommigen hebben dat als het misbruik van de drug beschouwd. Zij werd tot twee maanden voorwaardelijk veroordeeld.

Desondanks heeft de rechtbank na drie jaar in februari 2010 uitgesproken dat zij onschuldig is, maar de officier van justitie is in hoger beroep gegaan. Uiteindelijk heeft de rechtbank in juni 2010 bevestigd dat zij cannabis als geneesmiddel heeft gekweekt.

“Ik ben blij dat het na drie jaar afgelopen is. Ik hoop dat mijn zaak ook anderen zal helpen, die in de toekomst gelijke problemen zullen eventueel tegenstreven. Ik wou graag dat mijn zaak zou kunnen bijdragen tot de perceptie van cannabis als een geneeskrachtig kruid.”

Tsjechische rechtbanken moeten elk jaar vele zaken omtrent cannabis oplossen. De bovengenoemde zaken lijken echter absurd in vergelijking met serieuze zaken van steeds vaker grote illegale Vietnamese kwekerijen waarmee de politie problemen heeft. Als we ‘s avonds de tv aanzetten, horen we bijna elke week dat een grote kwekerij ergens in de republiek ontdekt werd. Wetgevers, politici en de politie zouden misschien in plaats van vervolging van onschuldige mensen, die alleen hun klachten willen luchten, vooral aan de echte criminelen hun aandacht besteden en de wet eindelijk ten behoeve van hen veranderen.

3.2 Grote evenementen ter bevordering van legalisatie van cannabis in de periode van 2008 – 2010

In mijn bachelorscriptie heb ik gewag gemaakt van de internationale protestactie ter bevordering van legalisatie van softdrugs Global Marihuana March (GMM) en van de meerjarige traditie van de Tsjechische demonstratie Million Marihuana March (MMM).

Million Marihuana March

De Tsjechische demonstratie MMM heeft zowel vorig als ook dit jaar in Praag plaatsgevonden. Terwijl aan de eerste happenings slechts een paar honderd mensen hebben deelgenomen, hebben de organisatoren dit jaar rond twaalfduizend demonstranten geteld.²⁵ Uit dit voorbeeld blijkt ook dat de steun en de perceptie van het publiek wat cannabis betreft elk jaar liberaler wordt.

Organisatoren van de vereniging Legalizace.cz verklaren voortdurend dat mensen in Tsjechië gediscrimineerd worden ten opzichte van het recht en vrijheid op hun eigen gezondheid die vastgelegd zijn in de Grondwet. Na de decriminalisatie van het kleinschalige bezit en kweken die sinds januari 2010 geldig is, hebben ze de regering opgeroepen om het kweken en het bezit zowel voor medische of wetenschappelijke doeleinden als voor eigen gebruik te legaliseren.

“Het drugsbeleid van de Tsjechische republiek ondersteunt de zwarte markt met cannabis en helpt daardoor de drugsmaffia’s tot ongelofelijke winsten. Cannabis zou bij een redelijke wetswijziging niet alleen een effectief legaal geneesmiddel kunnen worden, maar ook belastingopbrengsten voor de staatskas kunnen zijn.” Robert Veverka, de woordvoerder van de vereniging Legalizace.cz

De hele happening is zonder problemen verlopen. Een onderdeel van MMM dit jaar was de actie die “Zaden voor senioren” (in het Tsjechisch “Semínka seniorům”) is genoemd. Oude zieke mensen konden niet alleen zaden krijgen, maar de organisatoren hebben hen de nodige informatie over het kweken verschaft.

²⁵ <http://mmm.legalizace.cz/article/tz-legalizace-konop-m-st-le-v-t-podporu-ve-ejnosti-sobotn-akci-podpo-ilo-12000-lid>

Cannabizz Hemp Fair

Na het aanvaarden van de nieuwe wetswijziging, die cannabis heeft gedecriminaliseerd, hebben mensen besloten dat het nu eindelijk tijd is om een officiële commerciële actie ter bevordering van cannabis te organiseren. Cannabizz Prague was dus het eerste jaar van de internationale hennepjaarbeurs in de Tsjechische republiek die tijdens 17 – 19 september 2010 in de Praagse wijk Karlín werd georganiseerd.

Tijdens drie dagen hebben meer dan zestienduizend mensen het evenement bezocht. De belangstelling van het publiek was geweldig, voor bezoekers waren meer dan duizend exposities van zowel Tsjechische als ook buitenlandse firma's bijvoorbeeld uit Nederland, Polen, Spanje, Duitsland, Oostenrijk, de Verenigde Staten en Canada te zien. Het doel, om voor de eerste keer de hennepcultuur aan het Tsjechische publiek te tonen, werd succesvol bereikt.

Bezoekers konden aan lezingen en workshops deelnemen. Grote belangstelling hebben ze vooral voor de lezing met als thema “Cannabis: een universeel geneesmiddel” van MUDr. Pavel Kubů van de organisatie Drogmem²⁶ getoond.

Interessant was verder de speech van Jindřich Bayer van de farmaceutische firma Bayer & Romsy, die over de demoversie van de productie van cannabisextract bij het gebruik van het unieke destilatieapparaat heeft gesproken. Jiří X. Doležal, de bekende bevorderaar van cannabis en journalist van het Tsjechische tijdschrift Reflex, heeft hier onder andere zijn boek voorgesteld.

De jaarbeurs is onder begeleiding van de politie verlopen en niemand heeft tijdens dit weekend serieuze overlast gemerkt, de hele actie werd zelfs heel positief door de organisatoren en het publiek beoordeeld.²⁷

²⁶ De vereniging die zich met de primaire preventie van drugs en het voorlichten in verband met de risico's van drugsmisbruik bezig houdt

²⁷ <http://www.cannabizz.cz/cz/news.html>

Cannafest Prague

Mensen in de Tsjechische republiek hebben nog één grote kans om met hennepplanten en het gebruik ervan op een andere jaarbeurs kennis te maken. De internationale hennepjaarbeurs Cannafest vond twee maanden later plaats, van 19 – 21 november, op het jaarbeursterrein Incheba in Praag. Zoals op Cannabizz in september konden de gasten verschillende producten zoals bouwmaterialen, kleding, levensmiddelen of producten voor het kweken bekijken. Meer dan honderd inzenders uit vijftien landen hebben hun producten officieel in zes categorieën voorgesteld – natuurbronnen, kweken, accessoires, kunst, media en instituten.

Ik heb zelf dit evenement bezocht en ik moet zeggen dat het aantal henneproducten, die iedereen kon proeven, ongelooflijk was. De inzenders hebben graag informatie over hun producten gegeven en met mensen gesproken. Wat me verrast heeft was ten eerste de grote opkomst en ten tweede het relatief hoge aantal oudere mensen die voor informatie over het kweken zijn gekomen. Het was dus geen evenement bedoeld en gericht alleen op rokers en mensen die cannabis misbruiken, zoals sommige mensen hebben gedacht. Deze actie heeft in mijn ogen laten zien dat Tsjechen een stijgende belangstelling wat hennep betreft tonen en misschien kan ook dit feit bijdragen tot het accepteren van cannabis als legaal medicijn.

Persoonlijk was ik vooral geïnteresseerd in levensmiddelen en het scala was heel erg breed – van hennepmeel, olie of chocolade tot ijsjes met gemalen hennepzaden en toegevoegde olie en bier met hennepextracten. Het grootste deel van de oppervlakte behoorde aan producenten van kweekmateriaal, meststof, verlichting en hennepzaden vooral uit Nederland waar de traditie van het kweken al oud is.

Een stand hadden daar onder andere de vereniging Legalizace.cz die al jaren naar de legalisatie voor medisch en persoonlijk gebruik streeft. Onder de auspiciën van deze vereniging bestaat de actie “Zaden voor senioren” die ook dit jaar op de Million Marihuana March heeft plaatsgevonden en waarop ze mensen op de jaarbeurs attent hebben gemaakt. Door middel van deze actie reageerden de leden van de vereniging op pogingen en verzoeken van mensen om eigen cannabis te kweken en in de lente beginnen ze de zaden op verzoek toe te sturen en in ruil voor de verklaring dat mensen

de zaden alleen voor hun eigen zelfmedicatie zullen gebruiken. Het doel van deze actie is om het de meerderjarigen mogelijk te maken de geneeskrachtige cannabisplant van de kwaliteitsbron zelf te kweken, want zieke mensen zijn vaak gedwongen om naar marihuana van dealers op de zwarte markt te zoeken.

Wat mijn aandacht trok was het zeer gevarieerde aanbod van presentaties en lezingen van deskundigen die zich met de cannabisproblematiek bezighouden. Onder andere konden mensen naar prof. Lumír Hanuš luisteren, over wie ik gewag heb gemaakt in het hoofdstuk over Tsjechië. Hij heeft over het medisch gebruik van cannabis gesproken, verder heeft hij uitgelegd waarom het mensen zoveel kan helpen, want hij heeft de connectie tussen het lichaam en geneeskrachtige stoffen in de plant helpen te ontdekken.

Tot het ontspanningszoneprogramma van de jaarbeurs heeft naast de muziekvoorstellingen ook een speciale bioscoop behoord, waar interessante documentaires en filmpjes zowel van Tsjechische als ook van internationale productie, die iets te maken met het veelzijdige gebruik van hennep hebben, werden gepresenteerd.

De samenwerking met de politie ging goed, iedereen hield zich aan de voorgeschreven regels. Het was bijvoorbeeld verboden om hennepplanten met de kweektechniek en materiaal te exposeren, dus in plaats van cannabis hebben de ondernemers cacti of gewone kamerplanten gebruikt. Om de problemen met de politie en de wet te vermijden heeft de meerderheid van de verkopers van hennepzaden volgens de organisatoren aan de gasten uitgelegd dat indien ze deze zaden kopen, ze dat op eigen risico doen in verband met het kweken en begaan van overtredingen of het overtreden van de wet die zegt dat het kweken illegaal is.

3.3 Opinions van deskundigen over de steeds liberalere aanpak van softdrugs

De nieuwe wet met betrekking tot softdrugs heeft positieve, maar ook vele negatieve reacties opgeroepen. Aan de ene kant is men tevreden dat na enkele jaren de onderscheiding tussen soft- en harddrugs is gekomen en men hoopt op een verdere legalisatie van cannabis tenminste voor medisch gebruik. Aan de andere kant zijn nog veel mensen bang voor het accepteren van de andere drug naast tabak en alcohol, waarin ze een probleem en bepaalde risico's zien, verbonden bijvoorbeeld met het

invoeren in apotheken en daarna het misbruik zoals bij kalmeringmiddelen en andere geneesmiddelen. Het is begrijpelijk, vooral als we in aanmerking nemen welke schade alcohol en tabak tot nu toe hebben veroorzaakt.

Niet alleen in de Tsjechische republiek voeren verschillende deskundigen discussies waar ze de effecten van verboden marihuana en legale alcohol vergelijken en het blijkt dat op dit gebied in de nabije toekomst geen eind komt. Het is moeilijk om deze twee genotsmiddelen, als we over het misbruik en verslavingsmiddelen spreken, te vergelijken want elk middel brengt hun eigen specifieke risico's met zich mee. Maar steeds vaker bevestigen onderzoekers dat alcohol meer schade voor het lichaam veroorzaakt.

Michal Miovský, de auteur van het boek *Konopí a konopné drogy – adiktologické kompendium* en de leider van het Centrum voor Verslavingsonderzoek in Praag, heeft daarover in het programma van de Tsjechische televisie Hyde Park in het begin van oktober gesproken. Volgens hem, als we alcohol en cannabis naast elkaar zetten en de criteria van deze middelen willen vergelijken, geldt in het algemeen dat wat betreft de schade voor het lichaam, langdurig gebruik en hoeveelheid van het middel die wordt gebruikt, alcohol de meest gevaarlijke drug is en neurologisch gezien is het eigenlijk een zenuwgif terwijl cannabis in geen geval zulke vernietigende effecten heeft.²⁸

Britse wetenschappers van Independent Scientific Committee on Drugs (het Onafhankelijke Wetenschappelijke Comité over Drugs) en de adviseur van het Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (EMCDDA) hebben begin november 2010 een studie gepubliceerd waarin ze de risico's van drugs hebben proberen te beoordelen. Ze zijn tot een interessante conclusie gekomen. Hieruit bleek dat alcohol schadelijker dan enkele illegale drugs zoals heroïne of cocaïne is, indien rekening wordt gehouden met de schade voor zowel het individu als de samenleving. Ze hebben hun eigen schaal en systeem voor de evaluatie voor drugs gemaakt waarbij niet alleen de schadelijke effecten op het lichaam, maar ook factoren zoals relatieproblemen, verslaving aan de drug, strafbare feiten en kosten van drugsgebruik voor het gevangenis- en gezondheidssysteem in acht worden genomen.

²⁸ <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/210411058081008-hyde-park-ct24/>

Deze wetenschappers verklaren ook dat het huidige systeem voor de evaluatie en classificatie van drugs weinig verband houdt met hun echte schadelijkheid. Heroïne bijvoorbeeld mag dan wel grote problemen veroorzaken, maar als rekening wordt gehouden met de algehele schade met name voor de hele maatschappij, is alcohol de gevaarlijkste drug. Alle drugs konden maximaal honderd punten bereiken wat het grootste gevaar heeft betekent. Alcohol heeft 72 punten gekregen, daarna werd het door heroïne met 55 punten gevolgd, cannabis volgde met 20 punten na legale tabak met 26 punten. Het doel van deze studie was om de nieuwe gegevens en invalshoeken aan de mensen te verschaffen die over de gezondheid en beleid in belang van de hele maatschappij besluiten.²⁹

Men kan op gewaagde opinies stuiten die zeggen dat de complete legalisatie de problemen met zwarte handel zou oplossen. Het belangrijke medische tijdschrift *British Medical Journal* heeft een artikel gepubliceerd waarin professor Robin Roome van de universiteit Melbourne zegt dat cannabis net als alcohol en sigaretten beschikbaar zou kunnen zijn. Volgens hem zou het veiliger zijn, want het verbod van cannabis verspreidt het geweld die met drugs is verbonden, omdat de criminele organisaties voor een hogere prijs op de illegale markt vechten.

De illegale handel in drugs kon zelfs niet door de Amerikaanse recordbegroting die voor de strijd tegen drugs bedoeld is gestopt worden. De Verenigde Staten hebben daarvoor in 2002 achttien miljard dollar uitgegeven, wat achttien keer meer is dan in 1981. Hij stelt voor hoe regeringen de verkoop van cannabis net als de verkoop van alcohol kunnen reguleren. Hij geeft een voorbeeld van Canada en Scandinavische landen waar mensen gespecialiseerde en goed gecontroleerde winkels hebben ingevoerd waar alcohol wordt verkocht en hij stelt voor dat men dat ook voor cannabis kan doen.³⁰

Na het lezen van verschillende opinies, doet zich de volgende vraag voor: Waar is de grens van gedogen en tolerantie en wat zijn al onaanvaardbare risico's? Een wereld zonder drugs is niet mogelijk, alhoewel politici deze uitspraak vaak en graag tijdens hun verkiezingscampagnes of in hun interviews gebruiken. Het werkt goed op het publiek en

²⁹ <http://www.legalizace.cz/2010/11/alkohol-je-nebezpecnejsi-droga-nez-crack-ci-heroin-tvrdi-vedci/>

³⁰ http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/zdravi/marihuana-by-se-mela-prodavati-v-obchodech-jako-alkohol_183345.html

het zal mensen, met name ouders van minderjarigen, rustig maken, maar deze onverantwoordelijke beloftes kunnen niet gedaan worden want ze zijn compleet onverwezenlijkbaar.

Om de beste manier te vinden, hoe de moeilijke situatie op te lossen, is niet makkelijk. Volgens sommige deskundigen is het ideale plan de softdrugs toe te laten alleen in de veronderstelling dat strikte regels voor het gebruik en voor het hele systeem zullen worden gemaakt. Dat klinkt goed, maar het is makkelijker gezegd dan gedaan.

Naar mijn mening zouden politici vooral gezond verstand moeten gebruiken en misschien ook niet alleen de discussies voeren, maar ook iets belangrijks doen. In de politieke sfeer net als in de hele maatschappij, waar cannabisgebruik wordt bekritiseerd, is dat nog moeilijker. Eerst moet iemand van de regeringspartijen moed verzamelen en het idee van legalisatie van cannabis tenminste voor medisch gebruik, een onpopulair thema, ondersteunen en met name eindelijk iets concreets daarvoor doen.

Als we naar de verkiezingsprogramma kijken, kunnen we soms uitspraken zien waaruit kan blijken dat de politici de legalisatie zouden kunnen bevorderen, maar na enkele maanden zijn de beloftes weg en niet meer belangrijk en daardoor lijden alleen de onschuldige mensen. Kort gezegd wijkt de praktijk af van wat de politici roepen.

Alles wat wordt geschreven heeft veel te maken met het nauwkeurig verschaffen van informatie voor het publiek, wat nu ook wat cannabis betreft niet goed werkt. Kinderen op scholen leren uit de oude preventieprogramma's nog steeds dat cannabis een gevaarlijke drug is en als iemand daarmee begint, zal hij spoedig verslaafd daaraan zijn of gaat hij automatisch op heroïne over. Dat is natuurlijk onzin en het zou onmiddellijk verbeterd moeten worden. Het is nodig om objectieve voorlichting aan kinderen en ouders te geven en dan is de strijd voor een beter begrip eenvoudiger en is later misschien legalisatie mogelijk.

4. Het praktische deel – het onderzoek

4.1 Interviews met lokale politici van regeringspartijen en deskundigen die zich met deze problematiek bezighouden

Zoals in mijn bachelorscriptie heb ik besloten om de vastgestelde feiten met de realiteit te vergelijken. Omdat deze scriptie vooral op de actuele wettelijke situatie en daarmee verbonden problemen gericht is, besloot ik om de opinies van mensen te peilen, die zich betreffende deze problematiek zakelijk kunnen uitdrukken. Ik heb bijvoorbeeld de lokale politici van de regeringspartijen, antidrugscoördinatoren en politie aangesproken.

Basisinformatie van het onderzoek

De gestelde vragen werden op basis van de inhoud van mijn scriptie gekozen, want ik wilde de algemene feiten in de praktijk controleren. Het doel van dit onderzoek is om de ervaringen en aanpak van de betrokkenen van het drugsbeleid ten opzichte van de problematiek naar voren te brengen en een blik op de huidige situatie te werpen.

Ik was op zoek naar vertegenwoordigers uit de politieke sfeer, politie en drugsbeleid op lokaal niveau, want de mensen in deze functies worden als vakkundigen voor de bepaalde problematiek in het kader van hun beroep beschouwd en passen regelmatig tijdens hun werk hun ervaringen en kennis toe.

Tijdens het completeren van dit deel ben ik ook op problemen gestuit, want veel aangesproken mensen waren niet geïnteresseerd en wilden niet deelnemen of in het betere geval moest ik mijn doelstelling voor mijn onderzoek gecompliceerd uitleggen. Deze moeilijkheden betroffen met name politici want van de negen aangesproken vertegenwoordigers hebben slechts drie belangstelling getoond. Geen belangstelling hadden verder de regionale antidrugscoördinator voor het onderwijs of mensen van het pedagogisch-psychologische consultatieureau.

Persoonlijk denk ik dat daaruit min of meer kan blijken dat dit thema nog steeds gevoelig voor sommigen kan zijn en dat ze moeite hebben om hun opinie hardop te

zeggen. De keus van mensen was niet toevallig of representatief omdat ik deskundigen die met het legalisatieproces verbonden zijn probeerde te kiezen.

Aan de andere kant ben ik me bewust dat het niet lukte om alle typen van beroepen die het legalisatieproces kunnen beïnvloeden erbij te betrekken. In het begin was ik van plan meer mensen aan te spreken om meer objectieve informatie te krijgen en te kunnen beoordelen, maar zoals ik boven geschreven heb, was het aantal mensen die bereidwillig waren om samen te werken relatief klein. Desondanks heeft dit probleem de doelstelling van dit onderzoek niet zo serieus beïnvloed, want het was de bedoeling om alleen de kijk op deze problematiek te verschaffen.

Mensen die met het deelnemen akkoord gingen, werken in Hradec Králové, de stad waar ik woon. De meerderheid van de contacten heb ik op het internet gevonden en daarna heb ik de mensen via email aangesproken. Wat de politie betreft, ging ik eerst in persoon naar het Regionale directoraat van de politie van Královéhradecký kraj (Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje) om een afspraak met een bevoegde persoon te maken. Ik heb met de woordvoerdster gesproken en we hebben afgesproken dat de kapitein van de afdeling criminele zaken een verklaring met de antwoorden op mijn vragen via email opstuurt. Op dezelfde manier heb ik de overige verklaringen gekregen. Wat de vragen betreft, sommige waren voor iedereen dezelfde, de andere hebben van soort van beroep en functie afgehangen.

Gestelde vragen en vastgestelde opinies

Eerste vraag:

Wat is uw mening over de huidige meer liberale aanpak van de Tsjechische republiek ten opzichte van cannabis? Zou u mensen straffen die de drug voor eigen gebruik bezitten, dat wil zeggen niet verkopen, in de hoeveelheid groter dan 15 gram?

Het standpunt betreft de nieuwe wetswijziging van de vertegenwoordiger van de politie van de Tsjechische republiek, kapitein Bc. Ludvík Berger, leider van het zogenoemde Toxi team, dat zich met criminele zaken omtrent drugs bezighoudt, was heel duidelijk.

Hij beschouwt het als een negatieve stap, omdat volgens hem de risico's, die verbonden zijn met de ontwikkeling van de drugsproblematiek, worden verhoogd.

“Er komt een stijgende trend van het zogenoemde indoor kweken en de bepaalde hoeveelheden van niet alleen cannabis zijn te hoog en ze maken het de drugsdealers mogelijk de drug te bezitten met minimaal risico van strafverantwoordelijkheid.”

Een vergelijkbare opinie heeft RSDr. Ing. Otakar Ruml, lid van KSČM (Communistische partij van Tsjechië en Moravië), die heeft geantwoord, dat het aanvaarden van de wet een negatieve stap voor de Tsjechische republiek is en dat hij persoonlijk de mensen voor het bezit van meer dan de toegestane hoeveelheid wordt bepaald, zou straffen.

Ing. Rostislav Jireš, lid van ČSSD (Tsjechische sociaaldemocratische partij) zou de mensen niet straffen, maar tegelijkertijd is het volgens hem geen positieve stap voor ons land.

Ing. Vladimír Derner, lid van KDU-ČSL (Christen en democratische unie – Tsjecho-Slowaakse Volkspartij) en de gedeputeerde van het hoofd van het regionale bestuur zegt:

“Het feit dat iemand de drug niet verkoopt of iemand verschaft is heel moeilijk om te bewijzen. Ik wil niet de drugs ondersteunen en ik zou ook de grotere hoeveelheid niet ondersteunen.”

De regionale antidrugscoördinator Mgr. Lucie Janoušková heeft ten opzichte van deze vraag een neutraal standpunt ingenomen. *“Het is heel moeilijk om te beoordelen wanneer een persoon de drug voor eigen gebruik bezit en wanneer de drug verder gedistribueerd wordt. Ik denk dat de wet door de deskundigen op dit gebied gecreëerd werd, dus ik zou in dit geval met de wetgevers instemmen. Maar zoals ik heb gezegd, is dit heel moeilijk om te beoordelen en ik heb zelf geen duidelijk antwoord daarvoor.”*

Uit deze antwoorden blijkt dat de aangesproken mensen de wetsverandering min of meer als een negatieve stap beschouwen. Waarschijnlijk zijn ze bang voor stijgende criminaliteit en delicten die verbonden zijn met drugs.

Tweede vraag:

Denkt u over cannabis hetzelfde als over andere illegale drugs? Ziet u in cannabis hetzelfde gevaar als in andere drugs?

Kapitein Bc. Ludvík Berger heeft deze vraag niet duidelijk beantwoord, maar uit zijn woorden blijkt dat hij vooral voor de beschikbaarheid van cannabis vreest en dan legt hij ook de nadruk op de moeilijkheid van het beoordelen van de delicten.

“Het kweken van hennep zelf is voor de samenleving niet gevaarlijk. In de meeste gevallen wordt hennep gekweekt met het doel om marihuana te produceren. Voor de politie is het heel moeilijk om te bewijzen wavoor hennep gekweekt wordt. Marihuana is de meest beschikbare drug in de Tsjechische republiek en we zijn aan de top in gebruik in Europa.”

De opinies van de politici verrasten me het meest, want bijvoorbeeld Ing. Rostislav Jireš en Ing. Vladimír Derner bijvoorbeeld hebben geschreven dat ze in cannabis vergelijkbare of zelfs hetzelfde risico als in harddrugs zien.

Niet zo'n sterke opinie heeft RSDr. Ing Otakar Ruml, maar aan de andere kant heeft hij de zogenoemde stepping-stone theorie gebruikt, waarvan in de laatste tijd in het algemeen al werd afgestapt: *“Cannabis is zeker niet zo gevaarlijk als harddrugs, naar mijn mening is het alleen een drug voor beginners, die na een tijd de behoeftes en verwachtingen stopt te vervullen en dan stapt men naar gevaarlijke drugs.”*

Mgr. Lucie Janoušková ziet het gevaar ook in de beschikbaarheid van cannabis:

“Alle illegale stoffen zijn natuurlijk gevaarlijk. Cannabis is veel meer verspreid in de maatschappij dan de andere illegale drugs en daarom denk ik dat hun gevaar groter is, met name voor jongeren, uit de onderzoeken blijkt dat Tsjechië binnen Europa de eerste plaats in het gebruik van cannabis inneemt. Wat betreft de andere gebieden zoals gezondheidstoestand ezv., zijn de andere illegale stoffen naar mijn mening meer gevaarlijk, maar ik ben geen specialist.”

Derde vraag:

Wat is uw mening betreffende de vergelijking van cannabis en legale drugs – alcohol en tabak?

Bc. Ludvík Bareš heeft de recentelijke resultaten van onderzoeken, die de impact op de gezondheid hebben bestudeerd, ontkend en heeft een tegengestelde opinie: *“Het gebruik van marihuana brengt hoge sociale en gezondheidsrisico’s mee. Deze risico’s zijn hoger dan bij alcohol en tabak.”*

Ing. Rostislav Jireš zegt dat we alcohol, tabak en drugs op dezelfde manier zouden moeten beschouwen. *“Het is hetzelfde, alleen de staat en de hele samenleving gedogen alcohol en tabak in ruil voor belastingen – helaas de lasten (medische zorg en sociale schaden) zijn hoger dan de winst.”*

Ing. Vladimír Derner spreekt over het gebruik van alcohol tijdens speciale gelegenheden, maar er ontbreekt een opinie over overige stoffen: *“Alle deze stoffen zijn drugs, die levens, niet alleen van gebruikers, kan vernietigen. Het is echter nodig om een bepaalde traditie en mate van het gebruik (bijvoorbeeld als een toost) in aanmerking te nemen.”*

RSNDR. Ing. Otakar Ruml heeft naar mijn mening een heel goede redenering voor het feit waarom cannabis niet zo makkelijk in de maatschappij geaccepteerd wordt: *“Alcohol en tabak zijn verslavende stoffen, die in de maatschappij al lang geleden gebracht werden, wanneer mensen hun gevaar voor de gezondheid op niet voldoende manier hebben waargenomen en ze werden laten we zeggen historisch gelegaliseerd. Daarom is het niet mogelijk om ze door de wet te verbieden, het is wel mogelijk om het gebruik in bepaalde ruimtes, bij het werken, bestuur van motorvoertuigen en door de voorlichting te beperken.”*

Mgr. Lucie Janoušková heeft gelijkaardig op de vorige vraag beantwoord: *“Ik denk dat de vergelijking mogelijk is, vooral in de verspreiding van deze stoffen in de maatschappij. Zoals ik heb gezegd – we zijn op de eerste plaats in gebruik van cannabis en bij het gebruik van alcohol en tabak is dat hetzelfde dus we kunnen het vergelijken.”*

Wat de gezondheids- en andere risico's betreft, kan ik dat niet beoordelen omdat ik geen arts ben."

In het algemeen leggen de mensen in deze twee laatste vragen de nadruk op de beschikbaarheid van cannabis waarin ze ook het gevaar zien. Aan de andere kant heeft niemand naast Rostislav Jireš het gevaar en impact van legale drugs voor de hele samenleving in aanmerking genomen. Misschien kan het aan de onvoldoende hoeveelheid nieuwe recentelijke informatie toegeschreven worden.

Vierde vraag:

Wat denkt u over medicinale cannabis? Zou u toestemming geven dat cannabis op voorschrift beschikbaar voor zieken zou zijn? Denkt u dat het mogelijk is in de nabije toekomst deze kwestie ten behoeve van patiënten op te lossen?

Met deze vraag heeft de meerderheid toegestemd en ja geantwoord indien het systeem van controle goed uitgewerkt zal worden. Wat het tweede deel van de vraag of de nabije toekomst de oplossing brengt betreft, waren ze sceptisch.

Bc. Ludvík Berger: *"Indien de medicinale cannabis voor ziektes benut zullen worden en het verschaffen van het medicijn zal worden opgelost, zoals bijvoorbeeld bij geneesmiddelen die opiaten bevatten, dan ben ik voor."*

Mgr. Lucie Janoušková: *"Het gaat om een heel ingewikkelde vraag, waar we veel gebieden en risico's moeten beoordelen. Persoonlijk denk ik dat indien er geen andere mogelijkheid van de kuur is, zouden we de alternatieve mogelijkheden van therapie voor de patiënten mogelijk moeten maken. Maar zoals ik heb gezegd, bestaan er veel manieren hoe zulke dingen te misbruiken en daarom is het nodig om zulke stappen te bedenken."*

Vijfde vraag:

Wat is uw standpunt betreffende vervolging van mensen die cannabis thuis kweken als een geneesmiddel voor hun gezondheidsproblemen, terwijl ze daardoor de wet overtreden en de staat ze beschouwt als criminelen?

Bc. Ludvík Berger verwijst in dit verband naar de wet en is heel strikt: *“De wettelijke normen van de Tsjechische republiek moeten voor iedereen gelden, als iemand deze normen niet volgt, zal de politie altijd actie ondernemen. Nu is het kweken van hennep mogelijk indien mensen aan bepaalde voorwaarden voldoen.”* Hier spreekt hij over industriële hennep waarvan de inhoud van de THC kleiner dan 0,3 % is.

Met deze opinie is ook RSDr. Otakar Ruml het eens en hij vergelijkt het met andere regels: *“Ik denk dat het juist is. Bijvoorbeeld het kweken van tabak zonder de naleving van bepaalde regels of de productie van alcohol is ook niet toegestaan. Bepaalde regels heeft ook het kweken van papaver als een levensmiddel.”*

Ing. Vladimír Derner gaat akkoord met de uitspraak van Ludvík Berger maar merkt op: *“De wet geldt voor iedereen – het is dan nodig om de wet te veranderen zodat de zieken het geneesmiddel legaal zouden kunnen krijgen.”*

Ing. Rostislav Jireš ziet daarin een groot probleem en beschuldigt de staat ervan dat het niet opgelost is: *“Dat is de stomme en hypocriete aanpak van de staat, resp. zijn elites – dezet aanpak leidt alleen tot het versterken van mafia's en verdeelt de maatschappij ten koste van het lijden van onschuldige mensen.”*

Mgr. Lucie Janoušková was ook in dit geval niet zeker met haar antwoord: *“Ik denk dat indien iemand het alleen voor het genezen gebruikt, omdat hij geen andere mogelijkheid heeft en niets ander helpt, dat in het kader van bepaalde grenzen is en het niet bestraft zal worden. Het is echter heel ingewikkeld om dat te bewijzen en bovendien is het ook makkelijk om te misbruiken, dus heb ik echt geen duidelijk antwoord daarvoor.”*

Zesde vraag:

Kunt u zich in de Tsjechische republiek een systeem van gedoogbeleid ten opzichte van cannabis als in Nederland voorstellen?

Door middel van deze vraag wilde ik vaststellen of de mensen iets over deze problematiek buiten Tsjechië weten en of ze onze situatie met een andere staat kunnen vergelijken.

Ik ga met de opinie van Mgr. Lucie Janoušková akkoord: *“Nee. In Nederland hebben ze wel een bepaald systeem van gedoogbeleid ten opzichte van cannabis, maar in combinatie met preventieprogramma’s en andere activiteiten. Cannabis wordt in Nederland gedoogd maar het percentage van gebruik van cannabis onder de gewone bevolking is kleiner dan in de Tsjechische republiek.”*

Wat de politici betreft, RSNDr. Otakar Ruml en Ing. Vladimír Derner vindt zo’n systeem slecht, dezelfde opinie heeft ook Ing. Rostislav Jireš die nog opmerkt: *“Nee, we zijn in Tsjechië en deze staat is zeker niet in staat om welke systeem dan ook doorzichtig en zonder corruptie en afpersing vol te houden.”*

Bc. Ludvík Berger weigert het gedoogbeleid en denkt dat ook in Nederland zo’n systeem niet succesvol is.

Zevende vraag:

Wat vindt u over complete legalisatie van cannabis? Ziet u in deze aanpak meer positieve of negatieve aspecten? Bent u meer voor liberaal of repressief drugsbeleid?

Voor de repressieve aanpak hebben Bc. Ludvík Berger en Ing. Vladimír Derner zich uitgesproken. Zij denken dat de negatieve effecten de overhand hebben en dat preventie ook belangrijk is.

RSNDr. Otakar Ruml is het ermee eens en merkt op dat hij alleen voor legalisatie van cannabis voor medische doeleinden onder voorwaarde dat er strikte regels worden vastgesteld.

Ing. Rostislav Jireš benadrukt dat legalisatie op niets uitloopt. *“Het systeem moet complex zijn en het moet een duurzame oplossing gevonden worden – onze maatschappij is niet in staat om iets dergelijks uit te voeren.”*

Mgr. Lucie Janoušková heeft haar mening samengevat als volgt: *“Ik denkt dat een sluitende aanpak belangrijk is, dat wil zeggen iets tussen een liberaal en repressief drugsbeleid. In sommige landen kan een bepaalde vorm van legalisatie werken, maar het moet met veel dingen verbonden worden. Ik denk dat we in Tsjechië niet*

voorbereid zijn op deze stap, en dat om veel redenen, één daarvan is het feit, dat we geen ontwikkeld systeem van preventie zoals bijvoorbeeld in Nederland hebben.”

Eerlijk gezegd ga ik daarmee akkoord. Een neutraal standpunt uit te drukken is heel eenvoudig te bepalen, maar een gebalanceerd systeem is met name omtrent deze kwestie een goede keus.

Ik ben het ermee eens dat we niet voorbereid zijn om een grote verandering zoals de legalisatie te accepteren, ook omdat het publiek niet voldoende informatie heeft en misschien ook daarom veel mythes in onze maatschappij blijven bestaan.

Achtste vraag:

Is de situatie omtrent cannabis na het aanvaarden van de nieuwe wetwijziging veranderd? Is het mogelijk te zeggen dat jullie minder of daarentegen meer overtredingen of strafbare feiten behandelen?

Deze twee vragen waren alleen voor Bc. Ludvík Berger bedoeld. Desondanks, volgens zijn verklaring, is het antwoord op de vraag niet mogelijk te vinden vanwege niet precieze statistische gegevens.

“Met inachtneming van de hoge mate van het misbruik van illegale drugs in de Tsjechische republiek en het latente karakter van dit verschijnsel, hebben de statistische gegevens een zeer beperkte mededelende waarde.”

In verband met de wetwijziging en vervolging van mensen, vooral vanwege overtredingen, was ik benieuwd naar het antwoord op de volgende vraag:

Hoe gaat het met het handhaven van de wet en eventuele overtredingsprocessen na de wetwijziging? Geeft de politie boetes voor het bezit of het kweken van cannabis voor eigen gebruik (indien de grens van 15 gram of 5 planten niet overschreden is, dat wil zeggen boetes tot een hoogte van 15 000 CZK)?

Iedereen weet dat de vervolging van mensen in dit verband heel ingewikkeld is en dat heeft ook de kapitein bevestigd. Dus als we de situatie met Nederland vergelijken, wordt het min of meer op gelijke manier gedoogd, alhoewel volgens de wet het bezit van een kleine hoeveelheid in Tsjechië nog een overtreding en dus ook illegaal is.

“Het niveau van de rechtsinvordering op het gebied van drugsovertredingen in Tsjechië is heel laag. Dat draagt bij tot het verhogen van beschikbaarheid van sommige soorten drugs.”

Negende vraag:

Beschouwt u het drugsbeleid als een belangrijk en prioriteitsgebied van de politiek? Denkt u dat de wetgevers genoeg aandacht daaraan besteden of zou er meer aandacht aan besteed moeten worden?

Deze vraag was bedoeld voor alle deelnemers en heeft geen verrassing gebracht, want iedereen beschouwt het drugsbeleid als een buitengewoon belangrijker probleem waaraan aandacht besteed zou moeten worden. Ik zou de uitspraak van RSNDr. Ing Otakar Ruml als voorbeeld willen geven, want ik denk dat het de kern van deze vraag het best weergeeft: *“Het drugsbeleid is een bijzonder serieus probleem en ik begrijp de onwil van de wetgevers om dit probleem echt radicaal op te lossen. Toch weten we dat de door het drugsgebruik beschadigde gezondheid door het publieke gezondheidsverzekeringssysteem geneeskundig wordt behandeld, serieuze problemen van sociaal karakter door het systeem van sociale zorg, maar persoonlijke problemen van mensen en hun families zijn onoplosbaar.”*

5. Vergelijking van het Nederlandse en Tsjechische softdrugsbeleid met de aanpak van de Europese Unie

Nederland is het enige Europese land dat een gedoogbeleid heeft. Alhoewel deze aanpak tot nu toe meer dan dertig jaar werkt, moet dit land steeds meer met kritiek kampen, want de Europese Unie is van mening dat het Nederlandse beleid te veel afwijkt van het beleid in de overige lidstaten.

In de loop van de laatste jaren is het aanvankelijke idee van coffeeshops verdwenen en Nederlanders zijn zich steeds meer bewust van overlast die vooral in de grote steden door toeristen en buitenlanders, die voor drugs komen, veroorzaakt wordt. Daarom zijn de politici tot de harde conclusie gekomen dat het eindelijk tijd is om betreffende coffeeshops weer naar kleinschalige voorzieningen voor de lokale behoefte terug te brengen. Desondanks weet niemand of dit soort restrictieve aanpak succes zal hebben en sommigen denken zelfs dat het een misstap is, omdat uit de cijfers van de statistieken die elk jaar gepubliceerd worden blijkt dat de aanwezigheid van coffeeshops onder de hele bevolking niet tot massief cannabisgebruik heeft geleid.

Sommige drugsonderzoekers zijn ervan overtuigd dat de situatie omtrent softdrugs in Nederland onhoudbaar is geworden en dat het de hoogste tijd is om een nieuw beleid te introduceren. Één van de grootste problemen is dat de handel in de handen van georganiseerde criminele organisaties is en daarom pleit de meerderheid van deskundigen voor de strenge regels en controles voor de productie van softdrugs.

Op het eerste gezicht kan de Tsjechische aanpak heel anders lijken in vergelijking met die van Nederland, want in januari 2010 hebben de Tsjechen een heel liberale stap naar voren gemaakt. Volgens de wet moet men onderscheid maken tussen soft- en harddrugs en ook werden de precieze hoeveelheden van drugsbezit vastgesteld die ervoor zorgen dat het alleen om een overtreding gaat.

De tendentie om de middenweg tussen restrictieve en liberale aanpak te vinden is zichtbaar niet alleen in Tsjechië en Nederland, waar Tsjechië de wetten liberaliseert en Nederland het beleid strenger maakt, maar ook in de meerderheid van de EU-lidstaten.

Volgens Carel Edwards, hoofd van de Drugs Coördinatie Eenheid van de Europese Commissie, heeft het huidige drugsbeleid binnen de EU meer kwaad dan goed gedaan en hij benadrukt dat ze nu weten dat repressie niet werkt, dat de antidrugsstrategie van de EU landen mislukt is op meerdere gebieden en dat de Europese Unie langzaam onderweg naar een opener drugsbeleid is.

“Europa heeft al lang geleden het idee van de wereld zonder drugs opgegeven. Daardoor zeggen we dat drugs iets is waarmee we moeten leven en wat we moeten overwinnen.”

Zijn taak is het voorbereiden van het Europese Actieplan en de Europese Drugsstrategie die op de vermindering van zowel de vraag als ook het aanbod gericht zijn. De vermindering van het aanbod concentreert zich op het verbeteren van samenwerking onder de lidstaten in het kader van de strijd tegen georganiseerde misdaad. De Europese Unie streeft naar Europese wetgeving. Europese samenwerking in dit kader bestaat al. Hij benadrukt dat de doelstelling van de Europese Unie het behouden van het gebruik in rationele mate is.

“De Europese aanpak is adequaat. We willen het gebruik in rationele mate behouden en we willen geen oorlog tegen drugs. En daarom verschilt Europa van de andere landen in de wereld.”³¹

In het algemeen geldt dat alle landen van de Europese Unie in hun aanpak naar elkaar toegroeien, want er bestaan weinig landen waar men voor het bezit van een kleine hoeveelheid drugs in de gevangenis belandt. Het is mogelijk te constateren dat steeds meer Europese landen de gulden middenweg tussen de strenge repressieve en liberale aanpak proberen te vinden.

³¹ http://zpravy.idnes.cz/svet-bez-drog-neni-mozny-rika-drogovy-expert-carel-edwards-pa4-/kavarna.asp?c=A091125_162216_kavarna_bos

Conclusie

In dit werk hield ik me bezig met de problematiek van legalisatie van softdrugs in Nederland en Tsjechië. Ik was vooral geïnteresseerd in het feit hoe grote veranderingen in deze twee landen hebben plaatsgevonden tijdens de afgelopen twee jaar sinds ik mijn bachelorscriptie heb geschreven. Verder besteedde ik mijn aandacht aan de heel actuele kwestie omtrent medicinale cannabis en het contrast dat we met betrekking tot de beschikbaarheid van dit middel voor zieken in beide landen kunnen zien. Aan het einde van de scriptie heb ik in het onderzoek onder deskundigen gepeild hoe de situatie in de Tsjechische republiek is. Dit heeft interessante opinies van de praktijk opgeleverd en liet zien dat er, tenminste in Tsjechië, geen sprake van legalisatie kan zijn.

Onder de grootste veranderingen kunnen we zeker de Nederlandse tendentie om het drugsbeleid strenger te maken rekenen en de poging om het aantal coffeeshops te verminderen die weer hun originele functie zouden moeten vervullen, dus bestemd voor inwoners en niet voor toeristen. Veel opschudding veroorzaakt steeds de onvolmaakte wet die de voorraad van de coffeeshophouders beperkt en dat ze daarna klagen dat ze niet aan de vraag kunnen voldoen. Bovendien is de grootschalige productie van cannabis volgens de wet illegaal en de eigenaars lopen een groot risico, omdat ze cannabis aan de klanten kunnen verkopen, maar er bestaat eigenlijk geen manier om de cannabis legaal te kopen.

Het jaar 2010 betekende ook een keerpunt voor de Tsjechen, want de nieuwe wetswijziging werd van kracht en die zegt dat het kweken en bezit van een kleine hoeveelheid cannabis geen strafbaar feit, maar alleen een overtreding is. Verder stelde de wetswijziging vooral de precieze hoeveelheden van alle illegale drugs vast, dus vanaf dit jaar werden de grenzen bepaald.

Ondanks deze liberale houding, blijft het accepteren van cannabis als medicijn op het dode punt. Terwijl de patiënten in betere nabije toekomst hopen wat betreft de legalisatie voor medisch gebruik, zijn de deskundigen het erover eens dat het nog een paar jaren zal duren, want een goed systeem zal uitgewerkt moeten worden. Alhoewel we een bepaalde stap tot een meer liberale houding kunnen bemerken, helpt de wettelijke situatie zieke mensen die cannabis echt nodig hebben niet.

Door middel van deze scriptie wilde ik het antwoord op de behoefte van legalisatie van softdrugs proberen te vinden. Natuurlijk is deze kwestie meer dan ingewikkeld en is het nodig om zowel de positieve als ook de negatieve aspecten voor de hele maatschappij in aanmerking te nemen.

Legalisatie brengt veel moeilijke problemen met zich mee die opgelost zouden moeten worden. Bijvoorbeeld hoe het systeem zo effectief mogelijk met weinig risico's te maken. Er kan ook geen sprake zijn van het verdwijnen van misdaad en strafbare feiten. We kunnen dat vergelijken met de situatie ten opzichte van alcohol en tabak die legaal zijn. Mensen toch een manier vinden om de regels en de wet te ontduiken.

Met betrekking tot deze problematiek kunnen we enkele belangrijke vragen stellen. Wat zouden we met deze problematische toestand moeten doen, zouden we het liberale of het restrictieve standpunt moeten innemen? Als we daarover nadenken, heeft het verbod op drugs in plaats van de reductie van criminaliteit, de ontwikkeling van de georganiseerde misdaad geholpen. Dat het totale verbieden niet werkt is duidelijk. De mate van strengheid van het doorzetten van een verbod heeft geen invloed op de mate van cannabisgebruik. In veel landen maakt een verbod van gewone mensen criminelen die anders de wet volgen en respecteren. Dat betreft ook Tsjechië, zoals ik heb vastgesteld, waar de vervolging van onschuldige mensen, die marihuana als geneesmiddel gebruiken, gewoon was.

De juiste grens van tolerantie zal altijd moeilijk te bepalen zijn. Complete legalisatie van softdrugs is zonder twijfel niet ideaal en eerlijk gezegd kan ik het in werkelijkheid niet voorstellen, maar aan de andere kant ben ik het eens met sommigen die zeggen dat na de tegenslag van de restrictie er misschien tijd is om een soort regulatie of meer legalisatie van softdrugs te overwegen.

Het drugsbeleid is het gebied van de politiek waar mensen liever bedachtzame stappen zullen kiezen die altijd gecontroleerd en getest zouden moeten worden. Na het beoordelen van de resultaten zouden we moeten bekijken wat de beste mogelijkheid is, of het tijd is om naar de aanvankelijke toestand terug te keren, een stap verder te maken of stijl te blijven staan.

Resumé in het Tsjechisch

Ve své magisterské diplomové práci jsem se rozhodla věnovat poměrně komplikované a často velmi kontroverzní otázce legalizace konopných látek. Stejně jako v předchozí bakalářské práci jsem se na problematiku snažila podívat z různých úhlů pohledu a pracovat s nejpřesnějšími informacemi. Tentokrát jsem se zaměřila více na lékařské využití konopí a hlavně změny postavení společnosti ke konopí, které se udály v Nizozemí a České republice v uplynulých dvou letech.

Cílem práce bylo zjistit, zda se nizozemský model drogové politiky, který jsem brala jako výchozí bod, stále jeví jako prospěšný, zda je jeho častá kritika nejen z řad evropských zemí oprávněná a zda by mohl fungovat například i v České republice, kde se přístup k měkkým drogám oproti předešlým letem výrazně liberalizoval.

Zatímco v České republice si lze všimnout, že se postoj ke konopným látkám uvolňuje, v Nizozemí došli političtí činitelé k ryze opačnému názoru – jejich až příliš liberální drogové politice se musí udělat přítrž a podle jejich názoru je nejvyšší čas zabránit turistům ve vstupu do coffeeshopů, a to prostřednictvím speciálních „pasů“, které budou k dispozici pouze pro samotné obyvatele.

Složitou situaci Nizozemců chápu, protože je jasné, že obyvatelům obzvláště větších měst vadí, že se z coffeeshopů stala nejoblíbenější turistická atrakce, která s sebou přináší mnoho negativních aspektů. Zda tento krok pomůže snížit problémy s turisty, kteří města navštěvují pouze za účelem nákupu drog, nikdo neví. Někteří odborníci se obávají, že toto nařízení nemá cenu ani v praxi zkoušet, protože bude podporovat páchání trestních činů, a ostře kritizují politiky, kteří se právě tímto způsobem rozhodli proti kriminalitě bojovat. Domnívají se, že pokud turisté nebudou mít možnost sehnat si marihuanu v coffeeshopech, budou ji kupovat na černém trhu na ulicích a všechno se tím ještě zhorší.

Nicméně přechovávání, užívání nebo prodej nebyl v Nizozemí nikdy zlegalizován, jak se mnoho lidí domnívá, je pouze tolerován. Přechovávání a prodej konopných drog pro vlastní potřebu v coffeeshopech do pěti gramů není stíhán. Hlavním motivem pro zvolení takové drogové politiky bylo oddělit tzv. měkké drogy od tvrdých. Poté to byl

už jen krůček k založení coffeeshopů, jejichž původní myšlenka byla chránit příležitostné uživatele před dealery z ulic, kteří by jim jednou mohli nabídnout a prodat mnohem nebezpečnější tvrdé drogy.

Nyní chtějí politici počet těchto „kaváren“ omezit a pokusit se vrátit k jejich původnímu účelu – sloužit místním obyvatelům. Je zřejmé, že tuto roli již podniky neplní a spíše se zdá, že zásobují klientelu přijíždějící ze zahraničí.

Snaha porozumět nizozemské drogové politice může být někdy opravdový oříšek. Jedna z největších změn v zemi od roku 2008 je bezesporu zákaz kouření uvnitř coffeeshopů. Zákon vstoupil v platnost 1. července 2008 a nyní ovlivňuje uživatele, kteří si rádi přimíchají do marihuany běžný tabák. To ale oficiálně dle zákona již není možné. Na druhou stranu dát si cigaretu čisté marihuany a šálek oblíbeného čaje nebo kávy není problém. Když se nad tím člověk zamyslí, je trochu nelogické podnikat v oboru, který se zaměřuje na kuřáky a zároveň nemít dovoleno užívat a kouřit tabák.

Pokud zůstaneme u zákonů, najdeme více poněkud zvláštních věcí. Jak mohou coffeeshopy fungovat, když porušují zákon v případě, že se potřebují postarat o zásobování? Majitelé podniků mohou skladovat nanejvýš 500 gramů, což podle jejich slov naprosto neuspokojuje poptávku. Navíc je masivní produkce nelegální. Jinými slovy, konopné látky je možné prodávat, ale majitelé coffeeshopů je nemohou legálně nakoupit.

Není pochyb, že tento systém není dokonalý a že se alespoň něco musí změnit. Obyvatelé Nizozemí jsou si totiž také moc dobře vědomi skutečnosti, že většina cizinců vnímá jejich domov jako zemi, kde si mohou dělat, co se jim zlíbí. Drogová turistika patří mezi atrakce, které Nizozemí proslavily a pro mnohé znamená i důvod, proč každoročně tisíce lidí míří především do Amsterdamu. Samozřejmě se tento obrázek postaral o řádku problémů nejenom na poli politickém, ale i v celé Evropské unii.

Na druhou stranu statistiky i mnoho nedávno provedených studií přesvědčení o progresivní drogové politice podporují. Většina expertů, kteří se zabývají prevencí zneužívání drog potvrzují, že v Nizozemí spotřeba marihuana v porovnání s ostatními zeměmi nevzrostla nebo je dokonce nižší. Obecně by se dala jejich politika, která trvá

více než třicet let, označit za více méně úspěšnou. Jedna z klíčových otázek ovšem je, co by se stalo, kdyby i další země kráčeli v jejich stopách.

Jak jsem již zmínila na začátku, Česká republika udělala směrem k liberální drogové politice velký krok kupředu, a to nejen co se týká marihuany. V lednu 2010 vstoupil v platnost zákon, který stanovil přesná množství drog, která může mít občan u sebe, aniž by se musel obávat vězení nebo zápisu do trestního rejstříku. Pokud jde o konopné látky, hrozí dotyčnému, pokud nemá u sebe více než 15 gramů marihuany, 5 gramů hašiše nebo nepěstuje více než pět rostlin, maximálně pokuta do 15 000 korun. Jinými slovy jde pouze o přestupek, nikoli trestný čin.

Nový zákon nahradil starou verzi, kde byla hranice držení pro vlastní potřebu definována jako „větší než malé množství“. Nicméně tato formulace s sebou přinášela spoustu nejasností a problémů při posuzování, jaké množství je tolerované, protože orientační čísla byla uvedena pouze v interních policejních směrnicích.

Přesto, že se zákon liberalizoval, akceptování marihuany jako léku je u nás stále v nedohlednu. Soudní procesy a stíhání lidí, kteří marihuanu používali jako podpůrnou léčbu na své nemoci, nejsou žádnou výjimkou. Abych pravdu řekla, tohle mě zaráží nejvíce. Politici se brání, že je potřeba nejprve vypracovat dobrý systém a pak se může udělat něco pro pacienty. Ve skutečnosti ale nikdo nepodniká žádné konkrétní kroky, které by pomohly vyřešit složitou situaci ve prospěch tisíců trpících lidí, kteří pokud chtějí ulevit své bolesti, jsou nuceni překračovat zákon a podporovat černý trh koupí drogy od dealerů.

Čas od času je možné narazit na srovnání legálního alkoholu a ilegálního konopí, jež se stalo nekonečným tématem k diskuzi. V poslední době se zdá být i tato otázka jasnější. Z většiny nedávno provedených studií, které jsem měla možnost projít, vyšlo najevo, že užívání alkoholu je velmi často spojeno s násilnými činy a vážnými zraněními a přispívá k agresivnímu chování. Kromě toho jeho dlouhodobé užívání v porovnání s ostatními drogami s sebou nese jedny z nejnebezpečnějších následků na lidské zdraví a celou společnost. Navzdory tomu, že mnoho studií tvrdí, že marihuana může působit nebo přispívat k rozvoji psychóz a dalších duševních problémů, vědci prohlašují, že dopad na lidské zdraví je v případě marihuany mnohem mírnější vzhledem k následkům

napáchaných alkoholem. Porovnávání drog za účelem zjištění, která je bezpečnější může znít jako holý nesmysl, když samozřejmě nejrozumnější je se jim vyvarovat a neužívat žádné. Na druhou stranu by bylo velice naivní si myslet, že současný svět by mohl existovat bez drog, ať už se jedná o ty legální nebo zakázané. V tomto případě bychom se měli raději zamyslet nad podloženými informacemi, které jsou relevantní pro lidské zdraví a netrvat pouze na zastaralých mýtech.

Pokud vezmeme v úvahu současnou situaci kolem konopí, lze konstatovat, že marihuana již není vnímána jako vstupní droga, dále se podporuje stále více projektů, které zkoumají její pozitivní a negativní stránky a co je snad nejdůležitější, vědecké studie se zabývají otázkou lékařského využití a potvrzují, že marihuana opravdu významné léčivé účinky má, což by před několika lety bylo nemyslitelné říci veřejně.

Jak jsem uvedla ve své bakalářské práci, podíváme-li se na tuto problematiku komplexně tak nalézt tu správnou odpověď na otázku legalizace měkkých drog, pravděpodobně není možné. Žijeme v multikulturním světě s desítkami odlišných životních stylů a jednání. Proto by ani nemělo smysl mít na tuto problematiku jeden identický názor nebo model.

Nyní je na nás, abychom zvážili všechny aspekty a zvolili tu nejlepší možnost. Osobně si myslím, že represivní přístup není ta správná cesta, vždyť z historie víme, že prohibice nikam nevede a doposud měla za následek páchání mnoha trestných činů a násilí. Na druhou stranu si celkovou legalizaci nedovedu v praxi představit. Možná je to i tak trochu kvůli onomu přetrvávajícímu přesvědčení z minulosti, že marihuana je něco nebezpečného, co musíme zakázat, abychom ochránili společnost. Avšak určitě vidím pozitivní vývoj v tom, že se poskytování podložených a pravdivých informací o této problematice stává samozřejmostí a marihuana již není společenské tabu. Podle mého názoru je nejdůležitější zaujmout k problematice konopí takové stanovisko, které by bylo přijatelné pro většinu lidí a které by přineslo více pozitiv než negativ pro celou společnost.

Abstract in het Engels

My Master's thesis is focused on quite complicated and often very controversial subject – the question of soft drugs legalization. As well as in my bachelor thesis that dealt with the same topic I tried to look at this issue from various points of view and work with the most accurate and up-to-date pieces of information. This time I concentrated more on medicinal effects and medical use of marihuana and on changes in the attitude of the society to cannabis in the Netherlands and the Czech Republic since the year 2008.

The goal was to find out if the Dutch model of drug policy, which I took as the initial point in this thesis, still works, if the criticism from not only European countries is right and if it could work for example in the Czech republic where the stance on soft drugs is really liberal when we compare the situation nowadays to the previous years.

While people in the Czech Republic have become more open-minded to marihuana question, politicians in the Netherlands have come to totally opposite opinion – their too liberal drug policy has to come to an end and according to their opinion it's high time they made the famous coffeeshops inaccessible to tourists by means of special ID cards available only for the inhabitants.

I understand this difficult situation because it's clear that Dutch people living in the bigger cities mind becoming coffeeshops a number one tourist attraction which brings a lot of negative effects. If it helps to reduce the problems caused by tourists who come only to buy drugs, nobody knows. Some experts are afraid that this rule is not worth trying because they are sure it will help to create more criminality and criticise the politicians who want to avoid crimes this way. They think that if the tourists don't have a chance to get hold of cannabis in the coffeeshops, they'll buy it on the streets so everything will be even worse.

However, the possession, use or sale have never been legalized there as a lot of people think, they have been only tolerated. The possession and selling of cannabis in the coffeeshops for personal use isn't prosecuted up to five grams. The motivation of the authorities for this kind of drug policy was to take soft drugs out of the hands of criminals by separating them from hard drugs. After a while coffeeshops were found

and have been tolerated to protect soft drugs users from the street dealers who might sell them much more dangerous hard drugs.

Nowadays politicians want to limit the amount of these places and go back to their original purpose – be a facility for the locals. It's obvious that they don't fulfill this role any more and it seems they rather supply people coming from abroad.

Understanding Dutch drug policy can be sometimes really a hard nut to crack. One of the biggest changes in the Netherlands since 2008 is the ban of smoking tobacco inside the coffeeshops. The law took effect on 1st July 2008 and nowadays it affects consumers who like to mix their marihuana joint with tobacco. But there's no problem to smoke pure cannabis and have a cup of favourite tea or coffee. So if we think about it, it's a bit illogical to do the business that specializes in smoking and at the same time not to be allowed to smoke tobacco.

This isn't the only one thing that is odd, especially if we are talking about the law. How can coffeeshops legally work when they are breaking the rules every time they need to take care of their supply? The owners can keep up to 500 grams in store which is not enough to supply their customers according to their opinions. But what's more strange, the large-scale production is illegal so in other words it's possible to sell cannabis legally but the owners of the coffeeshops can't legally buy it.

No doubt that this is not a perfect system at all and at least something has to change. Dutch people are aware of the fact that most foreigners perceive Netherlands as a land where they can do whatever they want. Drug tourism is one of the attractions that the country is famous for and the reason why thousands of people head to Amsterdam and other towns across the country. This sort of quite unreliable picture of the country has caused a lot of problems not only in the field of politics but in the whole European Union.

On the other hand statistics and a lot of recent studies have supported their belief of progressive policy. Most experts who deal with prevention of drug abuse confirm that marihuana consumption hasn't increased in the Netherlands more than in other European countries where cannabis is forbidden or that even lower is. Generally

speaking we might say that their soft drugs tolerance policy has appeared to be more or less successful already for more than thirty years. Certainly one of the key questions is what would happen if other countries followed their system.

As I wrote at the beginning Czech people have noticed a big step forward to liberal drug policy not only in connection with cannabis. In January 2010 the new law came into effect providing exact amounts of drugs that people can possess without risking prison or criminal record. Talking about cannabis if they are caught, they can only be fined up to 15 000 CZK if they possess up to 15 grams of marihuana or 5 grams of hash or grow up to five plants. In other words it is just a penal offence, not a criminal offence.

This new law replaced the old version where the limit of possession for personal use was defined by “larger than small amount”. However, because it used to be defined only in the police internal directives, it was very unclear and often problematic to distinguish what amount is the precise amount that is tolerated.

Despite relaxing the law, accepting of cannabis as medicine is here quite far away. The trials or prosecutions of people who used cannabis as a support treatment for their disease have been quite common around the whole country. To be honest this is the fact that I can't really understand. Politicians defend that first a good system has to be drawn up and then something can be done for the patients. In fact nobody is doing a thing that would lead to some concrete steps that would help to solve the situation in favour of thousands of suffering people who, if they want to relieve their pain and problems, are made to break the law and support the black market by buying the drug from dealers.

Every now and then people can encounter a comparison of illegal cannabis and legal alcohol which has also been endless issue to discuss. Lately this question has become clearer. Most recent studies that I went through have shown that alcohol use is very often associated with violent crimes and serious injuries and contributes to aggressive behaviour. Besides these facts long-term use alcohol has one of the most damaging effects on human health and the whole society compared to other drugs. In spite of the fact that a lot of studies claim that cannabis can cause or contributes to the development of psychoses and other psychological problems, scientists say that the impact of cannabis on human health is much milder compared that one of alcohol.

It might sound totally pointless to compare drugs in order to find out which one is safer when the most reasonable way is to avoid them and not to use any of them. But on the other hand it's very naive to think that the world can exist without drugs, whether the legal or the illegal ones. In this case we should rather think about verified pieces of information which are relevant for human health and not only insist on old myths.

Speaking about the situation around cannabis in general, we can say that marijuana is no longer perceived as a gateway drug, more and more projects are supported to study its positive and negative sides and what's the most important scientific studies deal with the question of medical use and claim what was unacceptable to say in public a few years ago – that cannabis does have great medicinal benefits.

As I wrote in my bachelor thesis finding the only one correct answer to legalization globally is probably not possible. We live in a world that is multi-cultural with dozens of different lifestyles and behaviours. Therefore it will even make no sense to have just one identical opinion or model.

Now it's up to us to reconsider all the aspects and choose the best option. Personally I don't think the repression is a good way to follow. We learned from the history that prohibition has failed and that this stance has caused a lot of crimes and violence so far. On the other hand complete legalization would theoretically figure out the black market problem but to be honest I can't imagine it in practice. Maybe it's only because of the persisting strong belief from the past that cannabis is something dangerous we have to ban to protect the society. Yet, I definitely see progress in fact that cannabis is no longer a taboo and that providing true information for ordinary people is more and more a matter of course. In my opinion the most important thing is to take a stance that will be acceptable for most people and that will bring more benefits than drawbacks for the whole society.

Anotatie

Příjmení a jméno autora:	Šulcová Jana
Název katedry a fakulty:	Katedra nederlandistiky FF UP Olomouc
Název diplomové práce:	Problematiek van het softdrugsbeleid in Nederland en Tsjechië
Vedoucí diplomové práce:	Drs. Bas Hamers
Počet stran:	84
Počet příloh:	1
Počet titulů použité literatury:	52
Klíčová slova:	medicinale cannabis, hennep, legalisatie, Tsjechië, Nederland, coffeeshop, drugsbeleid
Krátká charakteristika:	Tato magisterská diplomová práce je věnována aktuální situaci týkající se problematiky konopí v Nizozemí a České republice. V první kapitole je charakterizováno postavení konopí v současné společnosti, důraz je kladen zejména na průmyslové a lékařské využití, otázku zneužívání konopných drog a následné zdravotní důsledky. V druhé kapitole je pozornost zaměřena na nizozemskou drogovou politiku, současný přístup k tamním coffeeshopům a fungující systém užívání lékařské marihuany. Ve třetí kapitole je podán podrobný přehled o přijetí nového zákona v České republice, který stanovil, jaké množství drogy je považováno za “větší než malé” a tudíž trestné.

Jsou zde stručně popsány medializované případy stíhaných občanů, kteří konopí pěstovali a používali k léčení zdravotních problémů, a akce na podporu legalizace marihuany v posledních dvou letech. Čtvrtá kapitola je tvořena vlastním výzkumem, anketou provedenou v rámci Královéhradeckého kraje mezi odborníky, které jsem měla možnost oslovit a kteří se k této problematice mohli vyjádřit. Dále kapitola shrnuje a srovnává zjištěné poznatky. Závěrečná kapitola se zabývá porovnáním situace v obou zemích s drogovou politikou Evropské unie.

Register van literatuur

Bibliografie:

- 1) Conrad, Chris: Konopí pro zdraví – fakta o léčivých účincích marihuany
Pragma, Praha, 2001, 210p.
- 2) Cuijpers, P.: Cannabis
Bohn Stafleu van Loghum, Houten/Diegem, 2000, 54p.
- 3) Gabrielová, Hana a kol.: Konopí – biomasa pro život
o.s. Konopa, Č.Budějovice, 2008, 26p.
- 4) Het drugsbeleid in Nederland
brochure, Ministerie van Volkgezondheid, Welzijn en Sport, 2009, 24p.
- 5) Miovský, Michal a kol.: Konopí a konopné drogy (Adiktologické kompendium)
Grada, Praha, 2008, 548p.
- 6) Rosenthal, Ed & Kubby, Steve: Why Marijuana Should Be Legal
Thunder's Mouth Press, NY, 2003, 133p.
- 7) Scharen, Hans van: De cannabis connectie
Houtekiet, Antwerpen, 2000, 215p.
- 8) Zimmerová Lynn; Morgan, John P.: Marihuana – mýty a fakta
Volvox Globator, Praha, 2003, 244p.

Internet:

www.apotheek.nl
www.bloomberg.com
www.bndestem.nl
www.cannabis-belgië.com
www.cannabis-med.org
www.cannabisbureau.nl
www.cannabisculture.com
www.cannabishulp.be
www.cannabizz.cz
www.cannafest.cz
www.ceskatelevize.cz
www.ceskenoviny.cz
www.cnn.com
www.denik.cz
www.deredactie.be
www.depers.nl
www.douane.nl
www.gezondheid.be
www.hempflax.com
www.hemp-production.cz
www.hln.be
www.idnes.cz
www.instinkt.cz
www.kabinetsformatie2010.nl
www.konopi.info
www.konopijelek.cz
www.konopnyshop.cz
www.legalizace.cz
www.lidovky.cz
www.news.bbc.co.uk
www.novinky.cz
www.nrc.nl

www.nu.nl
www.politite.nl
www.procontra.be
www.reflex.cz
www.rozhlaz.cz
www.rtl.nl
www.telegraaf.nl
www.trimbosjaarverslag.nl
www.vlaamsplatformtegendrugs.be
www.volkskrant.nl
www.wikipedia.org
www.youtube.com

Bijlage

Industrieel kweken

Hennepzalf en hennepzeep

Hennepkosmetiek en Tsjechische macaroni van hennep

Meel en isolatie gemaakt van hennep

Cannabizz Hemp Fair 2010

Cannafest Prague 2010